

زقِرِين
بەر ب خودى قه

تە حسين ئىبراھىم دۆسكى

كتىب: زفرين بهر ب خودى فه.
نقىسه: ته حسين ئيراهيم دۆسكى.
كۆمپيۇتەر و دەرھىنانا نافەرۆكى: ته حسين دۆسكى.
بەرگ: بهيار جهميل.
ژمارا سپارتنى:
چاپا ئىكى.
چاپخانه يا هاوار ل دهۆكى، ۱۴۳۰ ك ۲۰۰۹ ز

ديارى

بۇ:

ھەر كەسە كى بەر ب خودى قە زقرى بت
ودنيایى ب ھەمى خوشيىن خو قە ئەو نەخاپاند بت..

ده سپك

حمد وسوپاسی بۆ وی خودایی بن یی ب شهف دهستی خو فهدکته دا
هه کسه کی ب رۆژی گونیه کرین ل وی بزفرت، و ب رۆژ دهستی خو
فهدکته دا هه کسه کی ب شهفی گونیه کرین ل وی بزفرت.. ئەو
مه لکی چو ده مان ده رگه هی خو ل بهر داخواز که ران ناگرت، و ئەو خودایی
چو گونیه کاران ژ ره ها خو بی هیفی ناکته، گه زه کی بهر ب وی شه دئیت
یی بهۆسته کی ب نک وی فه بچت، و ب غار فه ستا وی دکته یی هیدی
به ری خو بده ته کناری وی.

وصه لات و سه لام ل پیغه مبه ری وی بن، پیشه وایی کاروانی تۆبه که ران،
ری ئاشکه را کر، و لی چوو، و ئەم بۆ خواندین و داخواز کرین، و نیشا مه دا
کو هیفی باشتترین زاده ئەم د گه ل خو بیهین ده می قه ستا ریکا خودی
دکهین، و ترس و هشیاری چیترین پارێزه ره مه ژ لادان و بهرزه بوونا ژ فی ری
رزگار دکته.

خوانده فانی هیژا: مه زنترین شعور و خوشتترین نعمته مروفی خودان
باوه ر د فی دنیایی دا هه ست بی دکته ئەوه ئەو ئەو پی بجه سیته کو
خودایی وی یی ژ وی رازییه وحه ز ژ وی دکته، قانونا ئەفیندارییی ل سه ر
هندی پیکهاتییه کو ئەفینا ته ئەگه ر چهنه د یا پاک و بلنه دت، و چهنه د یا گه رم

ودژوار بت، تاما وی پیک نائیټ و خورشیا وی تمام نابت حدتا تو ههست
ب هندی نه که ی کو لایی دی یی تو فی نه فینی بو پیشکیش دکهی وه کی ته
یان پتر ژ ته تو دئی، وهدر نهؤ قانونه یه دیټرت: گونه هکاریا د دهر
حفا نه فینداری دا مهزنترین نه گهره دبتسه ئاستهنگ د ریکا مروفی
وههستکرنا ب فی شعور و نعمه تی دا.

مروفی خودان باوهر د فی چوونا خو دا بهر ب خودی شه، گه لهک
جاران ههست ب هندی دکهت کو نهؤ نعمه تا مدزن، نعمه تا ههستکرنا
ب رازیوونا خودی، یا ژی هاتیه ستاندن، لهو دی بینی نهو د ناؤ ههفالان
دا ههست ب غه ریسی دکهت، د ناؤ کومه کا خوشییان دا دژیت به لی چو
تامی ژی نابینت، وه کی مروفی تی ده می دهستان د بن ئافا دهریایی دهلینت
چهند پتر ژی فه خوت پتر شعوری ب تینکاتی دکهت، چونکی ئاؤ یا
سویره!

فینجا نه گهر ته ژی جاره کی ههست ب فی چه ندی کربت، مسوگهر ته
ژی وه کی ههر ئیک ژ مه دی پسار ژ خو کربت: ئه ری نهو چ نه گهره
د پشت هندی را هه ی تاما ئافی د ده فی مه دا سویر بووی؟ و نهو
چ ئاستهنگن که فینه د نابه را مه وههستکرنا ب تاما فی نعمه تا مهزن دا؟
ب راستی مه گه لهک پیئقی ب هندی هه یه نه مهندهک ده لیقه یان ژ ژینا
خو ئستغلال بکهین، وچه نده کی د گهل خو راوهستین وبکه فینه دان
وستاندن:

- ئه ری ژ کیفه دهست بی بکهین؟

- وچاوا بهر دهو امیی بدینه چوونا خو یا بهر ب خودی شه؟

- بۆچی هندەك جاران ئەم چو تامى ژ چوونا خو يا ل سەر قى رېكى
نابىن لەر پەنگە كى سستىيى بۆ هندەك ژ مە چى دبت؟
- ئەرى دەرد ژ كىقەيه و دەرمان ل كىقەيه؟
د فان بەر پەرىن بىت دا مە ل بەرە ب ئانەهيا خودى بەرسقى ل سەر
فان پسياران بەهين..

ژ کيفه دهست پي بکين؟

بهراڼه بهر ههستکرنا ب پيټقيا زفرينا ل خودی، وچوونا بهر ب وی فه، ودانانا باری گونهان، د ناؤ مروټان دا دو لایین ههقدژ و بهراڼه باری ئیک ههغه، لایهک بوریی خو بی تژی گونهب حهجمه کی زیده مهزن و خراب دینت، حهتا ده رهجهیه کا وهسا نهو ژ رهحما خودی بی هیقی دبت وهزر دکهت یین وه کی وی نه یین هندینه قهستا خودی بکهن، یان چافه پریی رهحما وی بن، وگهلهک جارن خهلهک ژی ب فی رهنگی بهری خو ددهنی، هزر دکهن فلان کس ژ بهر وی باری گونهان بی وی هدی (موسسته حیله) خودی رهحمی بی ببهت نه گهر خو نهو هزار جارن توبه بکهت ژی!

لایی دی بی بهراڼه بهر نهوه بی باشی گهلهک کرین وهندی ژی هاتی خو ژ گونهب و خرابیین ژی دایه پاش، فیجا فی چهندی ئیکا هند ژی چی کربت نهو کاری خو بکهته منته ل سهر خودی، ووهسا د خو بگهت کو وی چو عهیب وته خسیری نینن، لهو ب بی منتهی فه پسپار بکهت: ما من چ کیماسی ههغه؟

وهه کی لایی ئیکی لایی دووی ژی ههوجهی ب هندی ههیه ل خو بزفرت و ل خهلهتیا خو هشیار بت، و ب راستی بزانت کانی چ کیماسی وی ههغه، دا پشته هنگی نهو ژی بزانت: کانی ژ کيفه دهست پي بکته؟

(ژ کيفه دهسپيکرنا رپکا زفرينا ل خودی) ئەفه ئەو مەسەلا گرنگه يا مه هميان هەردەم پیتفی ب زانینا وی هەمی، چونکی مرۆفی نەزانت دی ژ کيفه دەست پی کەت، مسۆگەر نزانت دی کيفه چت ژ یان دی گەهته کيفه؟

تشتی غەریب ل نک مرۆفی ئەوه خو ئەو مرۆفی خراب ژ ی بت ودزانت پی خرابه ژ ی لای پی خو پی باش ب تنی دبینت، چونکی هەردەم ئەو لی دگەرپیت پەردەیه کی ب سەر خرابییین خو دا بینته خوار، دا خەلک و ئەو ب خو ژ ی وان خرابییان نەبینت، و ئەگەر جارەکی ئیک ژ وان خەلەتیان هاته بیر یان ئیکی ل بیرا وی ئینافه، ئەو دی وەر بادانی ئینختی دا ب رەنگه کی جوان بینته پیش چاڤ، و هندهک (تەبریر اتان) بو ببینت.

لەو ئەگەر مه بقیت هەر ژ دەسپيکی مەسەلی کورت بکەین دی بیژین: بەری ئەم دەست ب زفرينا ل خودی بکەین و وهک ئیکەمین پیگاڤ ل سەر فی رپکی دڤیت هەر ئیک ژ مه ل سەری بزانت: کانی سەرەکانیا خەلەتییا وی چیه؟ و عەبیا وی ژ چ دەست پی دکەت؟

وشەرت نینە هەر جار سەرەکانیا خەلەتییا ژ گونەهی دەست پی بکەت، نه.. هندهک جار ان دەسپيکا خەلەتییا ل نک هندهک کەسان دبت ژ باشییه کی دەست پی بکەت.. بەلی ژ باشییا! کو (غوروور) بو وی ب باشییه کا وی چی بت فیجا ئەو هزر بکەت ئەڤ باشییه حەققه کی ل سەر خودی ددەته وی، ووی ژ غەزەبا خودی ئیمن دکەت و پاراستی دهیلت.

کو تو بزانی کانی دەسپيکا خەلەتییا ل نک تە چیه، و سەرەکانیا خەلەلی کيفهیه.. ئەو تە پیگاڤا خو یا ئیکی ب دورستی هافیت، بەلی دا کو ئەڤ پیگاڤا ئیکی ب شاشی نەئیتە هافیتن پیتفییه هەر ئیک ژ مه

ب دورستی خو بنیاست، دا ب سەر کیماسییڤن خو هلیبت، وبی دودلی
ئعترافی ب وان خەلەتییان بکەت، وپاشی ب زیرەکی برپارا خو دویر کرنا
ژ وان خەلەتیا بدەت، نە کو ژ بەر لۆمەییڤن خەلکی ئەوین ھندەک ژ نەزانیڤ
حسیب دکەن ژ عەزابا قەبری نەخۆشتر! رابیت هیجەتان بو خەلەتییڤن خو
بگرت.

بەرى بدەينە رى..

مە گۆت: پىگافا ئىكى يا تە پىتقى ب ھاقتىنا وى ھەى دەمى تو بەر ب خودى ڧە دچى ئەو ە تو خۆ ب دورستى بنياسى، نە ب وى رەنگى خەلك تە پى دبىنت، يان تو لى دگەرىپى خۆ پى نىشا خەلكى بدەى، نە.. بەلكى ب وى رەنگى بى خودى تە بى دبىنت، وتو پى دحەسىپى، رەنگى تە بى دورست، دوپر ژ ھەر (رتووشكرن) وجوانكرنە كا ھەبت.

وگافا تە ب دورستى خۆ نياسى، ھشيار بى تووشى داڧىن (تەبرىكرنا) خەلەتپىن خۆ نەبى، چونكى مخابن ئەم بىن كەڧىنە زەمانە كى نىرىكە (تەبرىر) ھىجەتگرتن (خەلەتپى) و (خەلەتكارى) ژ فەرھەنگا خەلكى بىنتەدەر، ئەم ل دەمە كى دژىن (نەظەرىاتپىن تەبرىرى) ئەو بىن ھندەك جاران ب ناڧى راستىپىن علمى دئىنە بەلاڧكرن دڧىن مروڧى ژ ھەمبىيان تاوانبارتر ب كراسى كەسەكى بى گونەھ نىشا مە بدەت، بى ژ بەر ھندەك (كاودانىن سەخت) بوو ب قوربان بو خەلەتپىن جڧاكى، ئەگەر نە ئەو ب خۆ مروڧەكى بى گونەھە، كاغەزە كا سىپىھە.. و ب ڧى رەنگى كەسەك نابت لۆمە لى بىتەكرن، چونكى كەسەك نابت بى گونەھكار بت!

وخۆ نياسىن وتووش نەبوونا داڧىن تەبرىركنى دبته مەزنتىر بىن پالدهر بو مروڧى كو ئەو ھزرى د خۆ رزگار كرنا ژ گونەھ و خەلەتپى دا بكدت، وئەڧ ھزركرنە ئەو كارى پىتقىپە بى فەرە ھەر ئىك ژ مە بىرا خۆ لى بىنتە ڧە بەرى

كو ب نك خودىٰ فه بچت و بهر ب كنارىٰ وىٰ فه بده ته رىٰ، چونكى بىٰ
فىٰ هزر كرنىٰ مروّف نه شىت باوه رىٰ ب خو گوهورپنىٰ بينت.

و دوپر نه بينه هندهك جار ان مهزنترين گونه هكار ژى - د گهل خو -
پسيار بكهت و دبىت: نه زىٰ حهز دكه م بزفړم، بيمه مروّفه كىٰ دىٰ، بهلىٰ
نه فه چاوا دىٰ چىٰ بت؟ چاوا نه ز دىٰ شىم خو گوهورم؟ نه رىٰ دىٰ بو من
ههبت نه زىٰ ب فىٰ بارىٰ خو بىٰ گران فه ب نك خودىٰ فه بچم؟

فيجا حدتا نه م بشين فان رهنگه مروّفان ژ دافين بىٰ هيقيوونىٰ رزگار
بكهين، وه لىٰ بكهين وىٰ باوه رىٰ ههبت نه و ژىٰ دشىت خو بگوهورت،
بسته مروّفه كىٰ دىٰ، دفت رپكا زفړنىٰ نيشا بدهين، و كارىٰ خو گوهورپنىٰ
ل بهر وىٰ سقك و شرين بكهين، نه بينه هاريكارين شهيتانى ل سهر وىٰ ووى
وه تىٰ بگههينين كو دهليفه بو وىٰ نه مايه نه و بيته مروّفىٰ خودىٰ.. نه! به رىٰ
خو بدهنىٰ چاوا خودىٰ ده رىٰ ل بهر مه ل تاق دكهت ده مىٰ دبىت:

﴿ قُلْ يٰعِبَادِىَ الَّذِيْنَ اَسْرَفُوْا عَلٰٓى اَنْفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوْا مِنْ رَّحْمَةِ اللّٰهِ اِنَّ اللّٰهَ

يَغْفِرُ الذُّنُوْبَ جَمِيْعًا اِنَّهٗ هُوَ الْغَفُوْرُ الرَّحِيْمُ ﴿٥٣﴾ (الزمر: ٥٣).

نهى موحه ممد! تو بپزه وان به نيين من بين گهلهك ب ناؤ گونه هىٰ فه
چووين، و ب كرنا خرابيان ته عداى ل خو كرىٰ: ژ بهر گونه هين خو بين
مشه هوين ژ دلوانىيا خودىٰ بىٰ هيقى نه بن، هندىٰ خودىٰ يه گونه هان
هه ميان ژىٰ دبهت بو وىٰ بىٰ ژىٰ توبه بكهت و ل خو بزفړت، هندىٰ نه وه
نه و باش گونه ه ژپىرىٰ دلوانكاره.

زادى ريفنگيى

سهرهاتيا ژينى ل سهر فى عهردى بو مه بوويه دهيك، نه گهر مه
بقيت د پهغه كى دا كورت بكهين دى بيژين: بهر پهري ئيكى يه، يان
دهسپيكا وهغره كا دوير ودريژه بهر ب پاشه پرژه كا نه ديار فه، ومروشى
ل دريژيا ديرو كا خو گلهك يى خو وهستاندى دا سهره كى ژ فى تهفى
به ته دهر، وفى گلولكا نالزيى ل بهر خو فه كهت، هدر جاره كا وى عه قلى
خو يى ساخلم دابته كارى وى يى زانى كو نهو د فى ژينى دا ريفنگه،
وهدر ريفنگه كى ههبت ريكه كال بهر، وهدر ريكه كا ههبت بهراهيه كا بو
ههى ودوماهيهك زى.. فيجا نه فريكا مه ل بهر، ويى پسارا مه بهرى مه بو
هاتيه دان ومه لى دابه رى، ژ كيفه دهست پى دكهت؟ ول كيفه دى
را وهست؟

نهغه بوو يا هزرا مروشى وهستاندى، ونه گهر ته ويفا خودى نه با،
وژ بهر وى وهحيى نه با يا وى ب ريكا پيغهمبه رين خو يين هلبژارتى بو مه
فريكرى، دوير نينه د زفرو كا فى پسارا هه يا نالوز دا نه م نقو بيان، بهلى
ژ رهها خودى بوو ب بهنيان وى سهرى تهفى بو ناشكهره كر، وگرىكا
نالوز ل بهر فه كر، دا زه همتى پيغه نه بينت:

﴿ مِنْهَا خَلَقْنٰكُمْ وَفِيهَا نُعِيْدُكُمْ وَمِنْهَا نُخْرِجُكُمْ تَارَةً أُخْرٰى ﴾ ﴿طه﴾

۵۵) دهسپيكا ژ نك مه بوويه، نه مين پى رابووين، و كانى چاوا مه هوين
ژ ناخى دهر پخستينه جاره كا دى نه م دى ههوه د ناخى را كهينه فه، نه دا

هوين پويچ بسن و بچن، نه.. بديرپه كه دى يى گرنكتر ل بهراهيا هه وه
يى ماى، جاره كا دى هوين دى زفرنه نك مه شه: ﴿ وَهُوَ خَلَقَكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ
وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴾ (فصلت: ۲۱) ده سپيكا هه وه ژ نك مه بوو، مه هوين
نافراندين، و دويماهيا هه وه ژى بو نك مه يه، دى زفرنه نك مه.

ئه هه كورتيا سهرهاتيى يه.. ژ نك خودى و بو نك خودى، قويناغه كا
دريژه، وتو - ئهى مروژ - تيدا رپيئنگى، رپكه كا ئه فرازى ته يال بهر،
زه جمه تى دى پيغه بينى، بهلى قهيدى ناكهت، ئارمانجه كا مهزن يال بهرا ته
ئه گهر تو ژ دهست خو نه كهى، ئه گهر ئه فرازيا رپكى ته ژ پيشقه چوونى
رانه وه ستينت و پاشقه نه بهت.. تو رپيئنگى، و رپيئنگى تيگه هشتى ئه وه يى
خوب رپكى شارهزا بكهت، و (زاده كى مونا سب) بو رپكى د گهل خو
بهت، دا د سهر رپكى دا نه چت، و ب رى هه ژى نه مينت.

و پسيار ل فيرى ئه هيه: ئه و رپيئنگى دل تى هه بت بده ته رى، خو
هشيار بكهت و ب دورستى بهر ب خودى هه بچت، ژ چ دهست پى
بكهت؟ و چاوا خوب رپكى شارهزا بكهت؟ و چ زادى د گهل خو بهت؟

ئه و كه سين بهرى مه ل رپكى چووين و سهر بو رهك د قى
مه جالى دا ب دهست كهفتى، ب تى ئه و دشين بهر سقه كا دورست بده نه
مه، و د كهفن دا يا هاتيه گوتن: پسيارا خوب مروژى خودان سهر بو ر
بكه نه كو يى شارهزا، چونكى شارهزا بيا بى سهر بو ر داره كا خر شه.

فيجال بهر سيبه را شارهزا بيا مروژين خودان سهر بو ر كه رم كه ن دا
به رى خو بده ينه بهر سقا قى پسيارى، يا گه لهك كه س وه ستاندين.

ئەگەر تەڭشال خودايى خۆبۇزقۇرى وقەستا وى بىكەى، جارى
 ل سەرى ل بۇرىيى خۆنەزقۇرە، تە چ كرىيە چ نەكرىيە.. ئەوى بدانە
 لايەكى دا ھەر ژ سەرى بارى تە گران نەبت، ئىيەتا خۆبىنە كو تو بۇ پىشقە
 دى چى، دا ھەستىكرنا ب گونەھا دوھى چوونا تە يا بەر ب سوباهى قە
 گران وسست نەكەت، ول وى دەمى دقۇت تو ئىيەتا خۆبۇ خودى
 دورست بىكەى، دقۇت گەلەكى ل خۆھشيار بى شەيتان - وھەقالىن وى
 ژ مرۇقان - دودلىيى بۇ تە چى نەكەن ب ھىجەتا ھندى كو تو ئەوى يى تە
 ھۆ كرى وھۆ كرى چاوا دى قەستا خودى كەى!

ئەگەر ھىزىرە كا ھۇسا ھاتە سەر دلى تە، زوى وى ھىزىرە پاقىزە، وپىر
 ئىيەتا خۆ موكم بىكە، وباش بزانە خودى نە بەس يى وانە يىن باشى كرى،
 ئەگەر وھسا بت پا گونەھكار بەرى خۆ كىفە بەدەت:

(إن كان لا يرجوك إلا محسن

فمن يلوذ ويستجير الجرم؟)

يا رەببى! ئەگەر بەس مرۇقى قەنج يى ژ تە ب ھىقى بت، پا مرۇقى
 گونەھكار خۆ ب كى پپارىزت وھەوارىن خۆ بگەھىنتە كى؟
 پىشتى دورستىكرنا ئىيەتى و (كار ب ئىيەتانە) وەكى د ھەدىسى دا ھاتى،
 دقۇت تو وى خودايى ب دورستى بنىاسى ئەوى تو دى ب نك قە چى،
 چونكى تىشتە كى بەرەقل نىنە تو قەستا وى بىكەى بى تو وى بنىاسى،
 ومەخسەد ب نىاسىنا وى نە ئەو نىاسىنە يا خەلكى د ھىزرا خۆ دا راپچاندى،
 بەلكى ئەو نىاسىنا دورستە يا خودى د قورئانى دا وپىغەمبەرى - سلاۋلى
 بن - د سوننەتى دا نىشا مە داى.

ودقیّت بزاین کو گهلهك جاران نیاسینیا مرؤفی یا خهلهت بو خودی،
یان زالبوونا سالوخهته کی ژ سالوخهتین خودی ل سهر هزرا مه کو نهم
خودی ب وی سالوخهتی ب تنی بنیاسین دبتنه گهرا هندی مرؤف خهلهت
بدهته ری، یان ههر نهدهته ری.. وه کی وی کهسی بی خودی وهسا بنیاست
کو نهو خودایه کی ب غهزه به، خودانی عهزابه کا دژواره، زوی ب زوی
ل کهسی نابورت، وجهنه مه کا وهسا وی یا ناماده کری کهس ژی خلاص
نابت، نهو تی نهبت بی ل سهر رهنگی ملیاکه تان نهبت.. گاڤا ته خودی
ب فی رهنگی نیاسی من نه باوره ب دله کی ب کهیف فه تو قهستا وی
بکهی!

وبهرا نهبر فی تیگه هشتنا خهلهت تیگه هشتنه کا دی ژی یا خهلهت
ههیه، هندهك هزر دکهن چونکی خودی نه هندی ب هیجهته ل به نییین خو،
نهو زوی ب زوی کهسی نابهته جههنه می، وجهنه مه هه ما بهس بو فیرعه ونی
وهامانی ویین ل دهره جا وانه، وه کی دی هه می کهس به حهشتینه! نهو
ب فی رهنگی ژی د مهسه لی بگهت ب رهنگه کی (جددی) نادهته ری کی.
مه خسه دقیّت مرؤف خودایی خو ب دورستی بنیاست، ورازیبوونا وی
بکهته نارمانج بو خو، نهفه ههر ژ سهری، و د گهل نیاسینا خودایی خو دقیّت
نهو خو ژی بنیاست، چونکی خو نه نیاسین ژی ریکی ل بهر مرؤفی
بهرزه دکهت، نهفسا خو بنیاسه و بزانه کانی لاوازییا وی د چ دایه، ونه
ب چ قانع دبت، ونه و چاوا دئیته سهر ریکی نه گهر هات و جاره کی ژ ریکی
دهر کهفت.

مرۆڤه چوونكى لهش ورچه، لهش ژ عهردى نزمه ورح ژ خودايى بلنده،
تشته كى (موسه حيل) نينه ئەڤ مرۆڤه خو ل وى ده مى يى ئەو تىدا قهستا
خودى دكهت ژى بهر ب نزمىيى ڤه بچت، يان دلى خو بيه ته رهنگه كى
وهربادانى، ڤيچا ئە گهر هات و جاره كى ئەو تووشى ڤى ته حسينى بوو، بلا ئەو
هزر نه كهت وى بهندك د ناسبهرا خو و خودى دا قه تاند، وتوكا له عهته تى
د ستويى خو دا دانا، و خو ههژى ئاگرى جهه نه مى كر.. نه! مادهم رى ل بهر
ته مايه هيشتا مه جالى سهر راست كرنى ته يى هه مى.

ژ لايه كى دى ڤه: ئە گهر ته ديت تو يى ل سهر رىكا راست ژى، زيده
ژ خو پشت راست نه به، چوونكى ته نه فسه كا هه مى هندهك جاران ژ دهست
ته دهردكهت، وه كى - حاشا - دره واره كى شه نبوز خودان دڤيت چو جاران
خو ژى غافل نه كهت، ئە گهر دى وى د كه نداله كى دا هافيت!

(نهفس) ههتا خودانى ژ رىكى لانه دهت دڤيت خودان ب ئەدهب
وتوره يا خودى وى توره بهت، و ل سهر ڤيانا خودى راست كهت، و ههتا
ئەڤ چهندا هه چى بيت پيئيفيه مرۆڤه ب هه مى ڤه ل خودايى خو بزڤرت، هزرا
وى ب كهت ووى ل بيرا خو بينته ڤه، يه عنى: وى بار د (ذكر و فكر) ى دا
ههبت، چوونكى ئەڤ ههردووه نه دلى روهن دكهن و خودانى ل (تاوانين
نهفسى) ئاگه هدار دكهن.

گاڤا ته ئيه تا خو دورست كر، و خودايى خو ژى ب دورستى نياسى،
و كار بو هندى كر وى خودايى بينيه سهر دلى خو، بهايى وى يى مهزن
ل بيرا خو بينيه ڤه، و قه درى رازييون و نه رازييون وى بزانى، و ئەڤ بىر ئيسان
وزانينه تو بهر ب هزر كرنى ڤه پالداى كو راستييا خو ژى ل بهر چاڤه بلدانى،

و ب خو و نه فسا خو ئاگه هدار ببي.. ئه و ته زادی ریکی به ره ه فکر، به لسی
به ری تو قه ستا ریکی بکه ی و خو ب کاروانی تویه داران را بگه هینی هنده ک
ئاسته نگین ههین فه ره تو یی پی زانا بی، دا ری ل بهر ته نه ئیته گرتن، ئه و ژی
(تاوانین نه فسی) نه.

تاوانین نهفسی.. یان ئاستهنگین ریکی

گهلهك كهسین ههین دلی وان دچته هندلی خو بزفرن، بهر ب خودی فه بچن، و خو ب کاروانی تۆبه داران را بگههین، بهلی دهمی ئەو هزرال خو زفرینی دکەن، یان دەست ب چوونا ب نک خودی فه دکەن ژ بهر نهزاین ونهشاره زاییا وان ب نهفسی و تاوانین وی بهری وان دکهفته هندهك ئاستهنگین وهسا د ریکا وان دا وهکی هندهك دیوار وشویرهین بلند لی دئین سستی ل نک وان پهیدا دکەت و گهلهك جارانی بهری وان هه ز ریکی وهر دگپت، ودوباره بهری وان ددهته ریکا گونههکاریی.

ئهؤ ئاستهنگه یین کو ئەم دشیین ناھی (تاوانین نهفسی) ل سهه بدانین هه رهون یین بهری هنگی ئەو بهر ب گونههی فه پالداین، یهعنی: ئەو نهفسا دوهی گونههکاری ل بهر وی شرین کری و بهری وی دایه بی ئەمرییا خودی، ئەفرۆ دهمی ئەو هزرال زفرینا ل خودی دکەت دی لی گه رییت ئاستهنگان د ریکا وی دا پهیدا کەت، دا وی لیقه کەت، و ئاستهنگا ئیکی یان تاوانا ئیکی یا نهفس د گهل وی دکەت ئەوه دی بیره وی ل خو شسیا گونههی ئینته فه و گرانی وزه ههتا خو دویره کرنا ژ فی خو شسیی.

جاره کی ته هزر دهیلانا گونهه کی دا کرییه؟

ئیکه مین تشتی نهفسا ته ل بیره ته ئینای ما نه ئەو بوو وی گوتیه ته:

چاوا دی فی خو شسیی هیلی؟

ئەھا ئەفە ئېكەمىن تاوانە (نەفسا نزم) د گەل خودانى دكەت..

چاوا دى شىيى قى خوشىيا ھندە مەزن ھىلى وخو د ناۋ چار دىوارىن
تۆبى دا گرى دەي؟ تو ئەوى دىنا ب ھەمى فرەھىيا خو ۋە تىرا تە ناکەت
خو ژ فان ھەمى خوشىيان بکەى، و دەست ب تۆبەدارىي بکەى؟! نە.. ھىشتا
بۆ تە زويىە، تو يى بچويكى، پىچە کا دى خوشىيى بۆ خو ب دىنايى ببه پاشى
ھزرا تۆبە کرنى بکە.

و ب قى پاش ئىخستنى شەيتانى وپشتەفانا وى نەفسا نزم گەلەك مرؤۋ
يىن سەردا برىن، وان كىر بوو دلى خو تۆبە بکەن، ل خودايى خو بزقېرن،
ھندەك كارى بۆ ئاخىرەتا خو بکەن، بەلى نەفسى تاوان لى كر، ئەو وە تى
گەھاندىن كو ھىشتا زويىە، رۆژا ل خو زقېرنى نەھاتىيە، پاشى وان ھند دىت
مرن ئەوا بى ژفان د مرؤۋى دئاللىت شالوكا خو دا ژيى وان و بەرى وەختى
- وەكى ئەو ھزر دكەن - دورى!

تاوانا دووى يا (نەفسا نزم) د گەل خودانى دكەت، پىخەمەت لادانا
وى ژ تۆبە کرنى ئەو نەفس كرنا باشىيى ل بەر مرؤۋى گران دكەت، دى
بىژتى: ئەگەر تە تۆبە كر لازم تو فلان كارى و فلان كارى بکەى.. وتو دزانى
ئەو چەند بۆ تە ب زەھمەتن، تو دى چ شىي رۆژى پىنج جاران نقىژى كەى،
رەمەزانى ھەمىيى يى ب رۆژى بى، خو ژ درەوى دەيە پاش، بى ئەمىريا
ھەوايى نەفسى وخوشى وشەھەواتىن دلى كەى.. نە! ئەفە كارەكى
ب زەھمەتە خو پىقە نەكە بۆ تە باشترە!

مەعنا: ھەر تىشتەكى سەرفەرازييا مرؤۋى بەرانسەر خودى وبەنيان
ل دىنايى وقەنجى و رزگار بوونا وى ل ئاخىرەتى تىدا ھەبت، نەفس ل بەر مرؤۋى

گران دکهت ووی ژى دترسینت.. چهند جاران دلئى ته چوویئى تو خیره کئى بکهى، یان عیباده ته کئى زنده بکهى، وه کئى کرنا هندهک سوننه تان یان خواندنا قورنائى یان گرنا هندهک رۆژییئین ب خیر، پاشى تو ب گرانیه کئى حهسیای ودلئى ته گۆتیهه ته: خوش تشنه بهلئى جارئى خو بگره، ئاخرى نهؤ کارئى تو هزرئى تئیدا دکهى یئى ب ساناهى نینه، جارئى وئى زهههتئى بوؤ خو چئى نه که بلا بو سوباهى بت!؟

ونهؤ ههردو تاوانه یئین نهفسا نزم د گهل خودانى دکهت: شرینکرنا خرابیئى ژ لایه کئى فه، وگرانکرنا باشیئى ل بهر وئى ژ لایه کئى دئى فه سهرى دکیشنه تاوانه کا دئى یا خهطره نهو ژى پاش ئیخستنا هزرال خو زفرینئى یه، نهوا ب عه ره بئى دپیژئى: (التسویف).

نهفسا نزم، کو ئیئک ژ دژوارترین چه کئین شهیتانییه نهو دژى مروؤئى ب کار دئینت، ژ فیلبازییا خو نابیژته ته: تۆبه نه که، تۆبه کرنئى چو فایدئى ته تئیدا نینه! نه.. گاڤا دیت جار جار تو دلئى خو یئى دبهیه تۆبئى، دئى بیژته ته: گهلهک باشه، دقئیت مروؤه حقئى خودایئى خو ژى ل سهر خو ژ بيسر نه کهت، بهلئى هیشتا نهو دهم نههاتییه تو سهرى خو بیخیه د عیباده تئى را، وخو بکهیه صوو فیهه کئى تۆبه دار، تو هیشتا یئى جحیلئى، مهجالئى ته یئى ماى، ودهر گههئى تۆبئى هه مى گاڤان یئى فه کرییه، جارئى تیر خوشییان بوؤ خو چئى که وههر جاره کا تول خو زفرئى و ته تۆبه کر نهو گونه هیئین ته بهرى هنگئى کرین هه مى دئى بوؤ ته ئینه ژیرن، ودئى ژ صفرئى دهست پیئى کهى، نهفه ته دو فایده کرن، تیر خوشئى ته بوؤ خو ب عه مرئى خو برن، و ته تۆبه ژى کر!

وهوسا ئه و دى وى قانع كهت كو هزرا توبه كرنى پاش بيخت نه
كو ژ سهري خو دهر بيخت، فيجا ئه و دى دست دته بى ئه مريا خودى
هه تا هند دبينت عه مري وى وه كى قالبى به فرى د ناؤ دهستان دا هه ليا، بى
ئه و بزانت كيغه چوو، و بى ئه و كارى فى چهندي بكهت!

چاره سه‌ریه‌کا به‌روه‌خت

ئه‌فه ناسته‌نگ بوون .. و چاره‌سه‌ری چیه؟

ئه‌م دئی ژ دویماییی ده‌ست بی‌ کهن .. گاڤا نه‌فسا ته‌ جاره‌کی گۆته
 ته‌: پاشی .. تو بیژی: (پاشی ..) نه‌ د ده‌ستی من دایه‌ ونه‌ د ده‌ستی ته‌ دایه‌،
 پاشی ملکی خودی یه‌، به‌ره‌ره‌کی فه‌شارتییه‌ ل به‌ر مه‌، که‌س نزانت کانی
 ئه‌و دئی گه‌هته‌ (پاشی ..) یان مرن دئی وی (پاشی ..) ژ ده‌ستین وی ئینته‌
 دهر، گوهدارییا فی‌ ئایه‌تی بکه‌ چ دبیزت: ﴿يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ ءٰمَنُوْا اتَّقُوا اللّٰهَ حَقَّ
 تَقٰۤاَتِهٖٓ وَلَا تَمُوْتُوْا اِلَّا وَاَنْتُمْ مُّسْلِمُوْنَ ﴿۱۰۲﴾ (آل عمران: ۱۰۲).

ئه‌فه گازییه‌ که‌ بو وان که‌سان دئینه‌ ئاراسته‌ کرن ئه‌وین باوه‌ری
 ب خودی ئینای، ودویکه‌فتنا پیغه‌مبه‌ری وی - سلاؤ لی بن - کری،
 دبیزتی: هوین ته‌قوا خودایی خو بکه‌ن، و ب دورستی ژ وی بترسن، چاوا
 ب دورستی دئی ته‌قوا وی کهن؟ ئه‌گه‌ر مه‌ گوهدارییا وی کر وخو ژ بی
 ئه‌مرییا وی دا پاش، وشو کرا نعمه‌تین وی کر و کافری بی نه‌کر، وه‌رده‌م مه‌
 ئه‌و ل بیرا خو ئیناڤه‌ ومه‌ ئه‌و ژ بیر نه‌کر .. ئه‌و هنگی مه‌ ب دورستی
 ته‌قوا وی کر، پاشی ئایه‌تی گۆت: نه‌ وه‌ بت هوین بمرن ئه‌گه‌ر هوین
 دموسلمان نه‌بن.

و پسیار ل قیری ئه‌فه‌یه‌: ئه‌ری ئیک ژ مه‌ دزانت که‌نگی دئی مرت، دا

ده‌می دموت بی موسلمان بت؟

نه.. كهسى چو ئەمان ژ مرنى وەر نه گرتينه كو فلان دەمى بىت فلان دەمى نه ئىت، و مرنى چو ژ فان نه داينه كهسى ژى كانى دى كهنگى ئىت، پا ئىجا.. چاوا نه مرن نه گەر دموسلمان نه بين؟

مه عنا: فى گافى بەرى بىنه كا دى موسلمان بيه، نو كه بەرى سه عه ته كا دى تۆبه بكه، چونكى تو نزانى كانى كهنگى دى مرى، وهكى وى مرؤفى بى وه غه رك ل بەر بت و نه زانت كهنگى وه غه را وى دى دەست بى كهت، ئىجا كارى خو بكهت وه دردهم بى ئاماده بت، چى گاڤا گوتنى: وەر.. دا بى بەر هه ژ بت. و پشتى ئەو نه فسا خو ل سەر هندی پەر وەر ده دكهت كو ئەو هه دردهم بو وه غه را مرنى يا بەر هه ژ بت، دڤىت ئەو بىرا خو ل وى رپكى بىنته فه يا مرن دى بەرى وى ده تى، وى وه غه را ب ترس و سه هم ئەوا ل بەرا وى، كو ژ قه برى تارى دەست بى دكهت و ل به حه شتى يان جه نه مى ب دويماهى دىت، بلا ئەو پسارى ژ خو بكهت: ئەرى ئەڤ خوشيا وى ژ گونەهى ددىت دەمى وى ل دىبا بى ب كهيف فه قهست دكرى چه ندى دىنت دەمى ل ئاخره تى دبنه ئە گه را شهر مزارىيا وى يا بەر ده و ام؟

يان بەرى ئاخره تى.. دەمى ئەو گاڤ د سەر وى را دپورت يا وى خو شى تىدا ب گونەهى برى، پشتى بۆرىنا وى دەمى ئەو دەم دى چ بو وى ل پاش خو هىلت ژبلى دلەكى تژى كه سەر ل سەر نه مانا وى خوشىي ژ لايه كى فه، و ترسا ژ رۆژى يا حسيبا وى گونەهى د گهل دىتە كرن؟ ته دىتبه مرؤفه كى عه قلدار ژ بەر خوشيا ده ليفه يه كا كورت مه صلحه ته كا خو يا (مه صبرى) تى ببهت؟ ئەو كهسى عه مرى خو هه مىي گورى تپر كونا شه هوه ته كا خو يا بىست خه بەرى بكهت تو دى چ ناڤى ل سەر دانى؟

رینیشانیڻ ریکي..

وڀشتي تو بيرا خول هندي ڏنييه ڦه ڪو ریکه ڪا ڊوير ودریڙ يا ل بهرا ته، ول ڦي واري تو يي ٻهجه ناي، وته بيرا خول هندي ڙي ٽينايه ڦه ڪو مرڙڦي ڪهقلدار نه ٺهوه يي ٻهرا تا بهردهوام ڊدهته ب خوشيه ڪا بهروهخت، وڀشتي تو نهفسا خول بيرئينانا (مهصيري) وي ٺهدهب ڊدهي.. هندهڪ رينيشانيڻ ریکي ههنه ڊڦيٽ تو يي يي زانا بي ڊا ڊهمي تو ڊدهيه ري ب سلامهتي بگههيهه ٺارمانجي، وهڪي وي ڪهسي يي تورمبيللا خول ریکه ڪا چيائي ڊهاڙوٽ، ڊڦيٽ خول وان رينيشانان هشير بڪهت ٺهوين ل سهر رهخ وروييڻ ریکي هاتينه دانان ڊا ل چو ڪهڦران نهڊهت ونهچته ڊ چو نهالان ڙي ڊا.

تو ل ڦي دنياي ريفنگي.. نهفس وعقل ههرڊو ته ڊهاڙون، هندي نهفسه بهري ته ڊدهته وي تشتي يي بو ته خوش بلا خرابيا ته ٽيڊا ههبت ڙي، وعقل بهري ته ڊدهته وي تشتي يي باشييا ته ٽيڊا ههبت بلال بهر ته يي نهخوش بت ڙي، لهو گهلهڪ جاران تو وهڪي وي مرڙڦي لي ڊڦي ٺهوي بهري وي ڊڪهفته ڊورپانهڪي وحيهتي راڊوهستت ڪاني چهپ بچت يان راست، ڦيجا هيشتا نهفسي تو ب لايي خو ڦه نهڪيشاي تول رينيشانان بزڦره.

ورينيشانا ٽيڪي ٺهوه يا ڊبيٽ: ریکي نهڊه نهفسي گهلهڪ باخفت..

نهفس وهكى وى مروڤى پربېژه يى چو جاران ژ ناخفتى تير نهبت،
 وئەگەر قاعیده ئەو بەت هەر كەسە كى گەلەك باخفت دى گەلەك خەلەت
 بت، رېكى نەدە نهفسى چى تىشتى بقیٹ بیژت، هندەك جاران لغاڤ كە، گاڤا
 دللى ته چو ناخفتنه كى بەرى تو وى ناخفتنى بیژى هزرا خو تیدا بکه، ئەرى
 فى ناخفتنى خیرهك تیدا ههیه یان نه؟ ئەرى گوتنا فى ناخفتنى چیتره یان
 نه گوتنا وى؟ وباش بزانه هندی تو یى بی دەنگ بی دى یى ب سلامت بی،
 وگاڤا تو ناخفتى ئەو ناخفتن دى ل سەر ته ئیته حسیکرن، وپسار وى دى
 ژ ته ئیته كرن، یا باش بت یا خراب، فیجا بارى خو گران نه كە، وراوهستیانا
 خو ل مهحشرى درېژه نه كە .. كیم باخفه.

رېنیشانا دووى: بیدەنگییا خو ب هزر كرنى پر بکه..

ئەو هزر كرن بەرى ته بەدەته هلسەنگاندنا بوریى ته، وته بو داها تیى ته
 بەرههڤ بکهت.. وناشكەرایه كو هەر جاره كا بیدەنگییا مروڤى ژ ناخفتنا وى
 پتر لى هات، ئەڤ بیدەنگییه دى ئىكا هند ژ وى چى كەت ئەو بزانت كانى
 چەند خەلەتى وته حسین د وى ناخفتنى دا هه بوو یا وى بەرى هنگى كرى،
 وهەر جاره كا مروڤى د گەل خو ههست ب خەلەتیا خو كر، وئعتراف پى
 كر، مهعنا ئەو پىگاڤا ئىكى بەر ب خو راستكرنى ڤه چوو.

پىگاڤا دووى كو دبتە رېنیشانا سىبى لۆمه كرنال نهفسى یه سەرا كارى
 وى یى خراب ئەوى بەرى نوكه وى ب مروڤى دایه كرن..

گەلەك جاران مروڤه هیجەتان پيش خەلەتى وخرابىین خو ڤه دگرت،
 دا دللى خو پى خو ش بکهت، وقهناعەتى بو خو چى بکهت كو د فان
 خەلەتییان ژى دا ئەو یى حەقه! بەلى ئەگەر مروڤى زیدە لۆمه ل نهفسا خو

کر سہرا کاری وی بی خراب، ہر دی دہمہ ک ٹیٹ ٹہف نہفسہ چونہ چونہ
 د گہل خو ئعترافی بکھت ٹہو غہفلہ تا ٹہو کہفتیہ تیدا وبہری وی دایہ
 گونہ ہی ہر چاوا بت نائتہ (تہبریر کرن) وچو ہیجہت بو نائینہ گرتن،
 وگافا تو گہشتیہ فیبری د حسیبکرننا خو دا د گہل نہفسی بیرا وی ل وان
 تاوانان بینہفہ یین وی د گہل تہ کرین، وی ب دویمایہیا خرابا وان کاران
 ژی بترسینہ یین وی د دہر حہقا خودایی خو دا کرین، وھنگی راوہستہ
 حہتا ٹہو ب دورستی ئعترافہ کا تمام ب ہمی خرابیین خو بکھت،
 وھزری د ہندی دا بکھت کول خو بزقرت وتوبہ بکھت.

پشتی نہفسی ہزر د توبہ کرنی دا کر، دقیت نہفس ل ہندی بیتہ
 ناگہدار کرن کو (گونہ) ٹہ گہر خو یا دہمہ کی بوری ژی بت دبتہ ٹہ گہرا
 ہندی مروفی بی ٹہمین نہبت ژ غہزہ با خودی، ٹہفہ ٹہ گہر گونہ یا بوری بت،
 پا دی چاوا بت ٹہ گہر گونہ یا نوکہ بت؟ یان دی چاوا بت ٹہ گہر مروفی
 دل تی ہبت سوباهی ژی ل سہر وی گونہ ہی بی بہردہوام بت؟

ہر وہسا نہفس دقیت ل ہندی بیتہ ناگہدار کرن کو (توبہ) یا
 درست نابت، و خودان نہشیت ب تمامی ل خودایی خو بزقرت حہتا سی
 شہرتان ب جہ نہئینت:

بی ٹیککی: ٹہو ٹیکسہر گونہها خو بہیلت.

بی دووی: ٹہو ژ گونہها خو یا بوری پھشیمان بت، و حہز بکھت کو
 وی ٹہو گونہ نہ کر با.

بی سیبی: ٹہو بکھتہ دلی خو ئیدی ٹہو ل وی گونہ ہی نہزقرتہفہ..

ونائیتہ ہزر کرن مرؤفہك هہبت تۆبه بکہت وپشت نہدہتہ وی کاری
یے غہزہبا خودی پیقہ دئیت، یان بیژت: ئەز دی ل خودایی خو زقرم بیی کو
وی کاری بہیللم یی وی پی خوش نہبت!

ہەر وەسا نائیتہ ہزر کرن تۆبا وی کہسی یا دورست بت ئەوی تۆبا
خۆب دەمەکی دەسنیشانکری قہ گری بدەت، وەکی بیژت: یا رہیبی من
تۆبەبە ہدیفہ کی ب تنی گوہدارییا تہ بکہم، وئەگەر ئەو ہدیفہ خلاس ئەزی
ب کہیفہ خۆمە!!

ھاریکارین خو ڤاگرتنی

گومان تیدا نینه کول وی دەمی مرۆڤ دکه ته دلێ خو کول خودایی
خو بزڤرت، ول سەر ڤیکا تۆبێ بدته ڤی، ئەو دقێ کارێ خو دا دی
تووشی ھندەك نهخۆشی وئاستەنگان بت، وھەتا ئەو بشیت ل سەر قی ڤیکێ
خو ڤاگرت، وچو شکهستین وەسا ب سەر وی دا نەئین وی پاشپاشکی
بزڤرین ووی ژ تۆبێ لیقە کەت، دقیت ئەو خو ب ھندەك ھاریکاران پشت
گەرم بکەت، ئەو ھاریکارین ھند ھیزی ددەنی کو ئەو بەردەوامیی بدەتە
تۆبە داریا خو وی خو ڤاگرتی بت ل سەر.

ومەزنترین ھاریکار بو مرۆڤی کو خو ل سەر تۆبێ ڤاگرت ئەو ئەو
تیکەلییا وان ھەڤالان بەیلت یین خرابیی ل بەر وی شرین دکن، یان
خرابی ل نک وی دکن، ئەگەر خو ژ وی نەخوازن ئەو وی خرابیی بکەت
ژی، چونکی ھەڤالینییی کارتیکرنا خو یا مەزن ھەیه، وبیژە من: کانی تو
ھەڤالی کی یی، ئەز دی بیژمە تە کانی تو کییی.

ھندەك کەس ئەوین ب ھەڤالینییا خرابان خراب بووین، دلێ خو دبەنە
تۆبە کرن ول خو زڤرینی، بەلێ چونکی ئەو ھەڤالینییا وان خرابان ناھیلن
وبەردەوام تیکەلییا وان دکن، تۆبە کرن ل بەر وان گەلەك گران دبت،
وھندەك جارن پشتی ئەو دەست ب تۆبێ دکن وقویناغە کا باش ل سەر
ڤیکا تۆبێ دبرن ژ یی، دی بیسی جارە کا دی ئەو ل گونەھا خو یا بەری

دزفړنه فې، باش سه ح بکې دى بېنې ته گهرا شى چه ندې هه فالينيا مروښين خراب وگونه هکاره، راسته دبت نهو هه قال داخوازى ژ ته نه کهن تول تو با خو ليښه بې، يان وه کى وان گونه هې بکې، به لى دهمى تو دبينى نهو ل پيش چاښين ته وى گونه هې دکهن يا ته زى توبه کرى نهو ب شى کارى خو، و ب رهنکه کى نه يى نیکسهر ته هان ددهن کو تو زى وى گونه هې بکې..

ښجا نه گهر ته بښت ل سهر رپکا توبى يى خو راگر تى و به رده وام بى نیکسهر هه فالينيا وان که سين خراب بهيله يين بهرى توبه کرى ته هه فالينيا وان دکر، نه ب تنى وان که سان به لکى خو وان جهان زى يين نهو گونه ه لى دښته کرن يا ته زى توبه کرى، و پيش وان مروښ و وان جهان شه هندهک هه فالين باش و راستگو بو خو پيدا بکه، و قهستا وان جهان بکه يين بى نه مريا خودى لى نه ښته کرن، خودايى مه زن د نايه ته کى دا ديښت:

﴿يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَكُونُوا مَعَ الصَّادِقِينَ﴾ - نهى نهو وين باوهرى ښناى ته قوا خودى بکهن و د ههمى کار و کريارين خو دا ژ وى بترسن، و د گهل راستگو يان بن ﴿ (التوبة: ١١٩).

ووه کى نه م دبينى نايهت دو رپکين روهن و ناشکه را ل بهر سنگى مه ددانت و بهرى مه ددهتى:

- ﴿ اتَّقُوا اللَّهَ ﴾ ته قوا خودى بکهن.. ژ وى بترسن و ل وى بزفړن.

- ﴿ وَكُونُوا مَعَ الصَّادِقِينَ ﴾ د گهل راستگو يان بن، نهو وين د گوتن

و کريارين خو دا و د سوژ و په يمانين خو دا دراست.

هەر وه کی ئایه تی ب فی چه ندی دقیت بیژته مه: مه سلا کو هوین
 د گهل راستگویان بن، دی بو هه وه بته هاریکار کو هوین ته قوا خودی
 بکهن، چونکی ته قواداری وهه فالینیا دره وینان وتیکه لیا خرابان ب زه همت
 پیگفه کۆم بن.. پیغه مبه ر - سلاؤ لی دین - د گۆته کا خو دا دبیزت: ﴿إِنَّ
 الصَّدَقَ يَهْدِي إِلَى الْبِرِّ، وَإِنَّ الْبِرَّ يَهْدِي إِلَى الْجَنَّةِ، وَإِنَّ الرَّجُلَ لَيَصْدُقُ حَتَّى
 يَكُونَ صَدِيقًا، وَإِنَّ الْكَذِبَ يَهْدِي إِلَى الْفُجُورِ، وَإِنَّ الْفُجُورَ يَهْدِي إِلَى النَّارِ،
 وَإِنَّ الرَّجُلَ لَيَكْذِبُ حَتَّى يُكْتَبَ عِنْدَ اللَّهِ كَذَابًا﴾ - هندی راستیه سه ری
 دکیشته باشیی، وهندی باشیه سه ری دکیشته به حه شتی، وزه لامه ک دی
 راستیی بیژت هه تا دبته راستگۆ، وهندی دره وه سه ری دکیشته
 سه رداچوونی، وهندی سه رداچوونه سه ری دکیشته ئاگری، وزه لامه ک دی
 دره وی که ت حه تا ل نک خودی ئه و ژ دره وینان دئیه نفیسین ﴿^(۱)

و د گهل هه فالینیا راستگویان وتیکه لیا باشان و په بیدا کرنا وان ریهدران
 یین به ری ته دده نه رپکا راست، گه له ک یا فه ره تول وان که سان ژی روینی
 یین به ری ته قه ستا خودی کری، ورپکا تو بی گرتی ول سه ر وی رپکی
 به رده وام ماین، چونکی که سه ک ژ تۆ به که ری راستگۆ دلنه رمتر نینه، ئه و
 دی شیت کاری ل ته که ت و سه ربۆرا خو بو ته فه گو هیژت.

وتشتی دی بی تو مفایه کی مه زن ژی بیینی کو به رده وامیی بده به
 تۆ به داریا خو ئه وه تو خو د کیتابا خودی وسونه تا پیغه مبه ری دا - سلاؤ لی
 بن - شاره زا بکه ی، وتامی ژ خواندنا وان بیینی، ول نک سه ره اتیین وان
 تۆ به داران را وه سستی یین به حسی وان د قورئانی وسونه تی دا هاتی، هه ره وه سا

(۱) بوخاری ریوایه ت دکه ت.

خواندن و گوهداريا سهرهاتيبيّن مهزنه تۆبه دارين ئوممه تي ژ زانا وزاهد
وسهر كرده يين مهزن بكه ي، دا هيقي بو ته چي بيت كو دبت پشتي
بوريه كي زيده تاري مروث پاشه روژه كا زيده گهش بو خو ئافا كه ت.

هندەك بیرئینانین فەر..

و ژ وان مەسلەین فەر بین کو پیتقیبە مرۆقی تۆبەدار بێرا خو لى
بینتەقە ئەگەر هات ووی قیا ئەو ل سەر ریکا تۆبى بى مجدبت، و ل چوونى
لیقە نەبت ئەو ئەو بېرا خو ل کارتیکرنا گونەهان ل سەر نەفسا مرۆقى
بینتەقە، وشوینوارین خراب بین چوونا بەر ب گونەهى قە ل بەر چاڤین خو
بدانت، و بزانت ب تنى تۆبەیه وى ژ فان کارتیکرن وشوینوارین خراب
دپاریۆت.

ومەزنترین کارتیکرنا گونەهى ل سەر خودانى ئەو گونەه باوەریی
لاواز دکەت.. وتشتەكى ئاشکەرایە د عەقیدەیا (أهل السنة والجماعة) دا کو
باوەرى کیم دبت وزیدە ژى دبت، و ئەو مرۆقى سستیى د گونەه و بى
ئەمرییا خودى دا دکەت، و هزر دکەت ئەقە کارەكى نەبى مەزنە، چونكى
هەر جارە کا وى قیا ئەو دى تۆبە کەت و هەر وه کى چو چى نەبووى!

و ئەو ب خو وەسا نینە، چونكى ئەو مرۆقى قى هزرى بکەت بى ئەو
ب خو بجهسىت ئەو تووشى داڤین خاپاندنا شەیتانى دبت، چونكى مەسلە
نە ب تنى خەلەتیبە کە مرۆق دکەت پاشى لیقە دبت و خلاس! نە خیر.. ئەق
گونەها مرۆق دکەت بەرى هەر تشتە کى باوەرییا خودانى لاواز دکەت،
وگافا باوەرییا خودانى لاواز بوو ئەو خووشى وتامى ژ عیبادهتى نابینت، لەو
عیبادەت ل بەر دبتە هندەك (طقوس وشە کلیاتین) گران ونە خووش، دەمى

رأدبت نفیژی دکت تو دی بیژی بهری وی یی بو سیډاری دئیته دان هند بو وی نه خوشه، وگافا دهست ب نفیژی کر نزانته کهنگی نفیژا وی دی خلاس دا نهؤ به لایه کی ژئی فیهبت! بهری ره مه زانی ب دو سی هه یقان تا دئیته هندی هند رژی ل بهر وی یا نه خوشه.. کانی نهؤ رهنگی مروغان ونهو خودیناسی د دوعاین خو دا دگوت: یا ره بیی نه گهر ته نعمته د گهل ئیکی کربت کو د قهبری دا نفیژی بکته، بلا نهو ئیک نه زیم!

یه عنی: تشتی ژ هه میان مه زنتسر کو مرن وچوونا د قهبری دال بهر وی نه خوش کری نهو دی ژ کرنا نفیژان دویر کهفت.. فیجا هزر بکته نهو چ تام بو وی ژ کرنا نفیژی ددیت هه تا نهو فی دوعایی بکته؟

کرنا گونه هان نه گهر خو نهو گونه د بچویک ژی بن، دلی مروفی رهق دکت، ودل نه گهر رهق بوو حهقی تی ناچته وزوی ب زوی نهو هزری دتوبی ژی دا ناکته، ژ بهر فی چهندی پیغه مبهر - سلاؤ لی بن - د گوتنه کا خو دا دبیزت: ﴿إِيَّاكُمْ وَمُحَقَّرَاتِ الذُّنُوبِ، فَإِنَّهُنَّ يَجْتَمِعْنَ عَلَى الرَّجُلِ حَتَّى يُهْلِكَنَّهُ - هشیاری وان گونه هان بن یین مروؤ چو هزران ژی نه کته، چونکی نهو ل سهر زهلامی کوم دبن هه تا نهو دبه نه هیلاکی ﴿^(۱)، یه عنی: هندهک گونه هه نه دبچویکن، مروؤ ب چافه کی کیم بهری خو ددهتی وچو هزری ژی ناکته، لهو ب پشت راستی فه نهو دی وی گونه هی کته، ودویماهییی ده می نهو بهری خو ددهته حاصلی خو دی بینت چیا به کی بلند ژ گونه هان بو وی یی کهفتیه سه ریک، عه بدلاهی کوری مه سهوودی نهو ی نهؤ هه دیسا بوری بو مه فه گوهاستی دبیزت: پیغه مبهری

(۱) ئیمام نه همد فه دگوهیزت.

- سلاؤ لى بن - مه ته لهك ل سهر فى چهندى بؤ مه ئينا ب وان مروؤفين
د سه فهره كى دا دچنه چؤله كى، وهه ر ئيك تر كه كى يان داره كى دئينت
ودهافينه سهر يك حه تا باره كى داران كؤم دبت پاشى ئاگرى بهر دده نى ووى
تشتى بى دليين بى وان دانايه سهر.

مه عنا: نه بيژه: ئەؤ تر كه بى بچويكه وئەؤ دار كه چو نينه.. هزرا خو
دوى ئاگرى دا بكه بى بى هل دبتى دهمى ئەو ههمى دكه فنه سهر يك.
كارى دى بى خراب بى گونه ه دكه ت ئەو ئەو خودانى خو ژ مروؤفين
باش دوير دئىخت، ودوير كه فتننا ژ باشان وجهين باش مه زنترين په رده يه
دكه فته د ناقبه را مروؤفى و خودى دا..

بى گومان ئەو كه سى دل د گونه هى و خرابيى هه بت دى هه فالىنيا وان
مروؤفان كه ت ئەو ين هه ز ژ خرابيى دكه ن، ودى قه ستا وان جهان ژى كه ت
يىن خرابى لى دئيه كرن، وچهند ئەو نيژيكى فان مروؤ وفان جهان بيت هند
ئەو ژ مروؤفين باش وجهين باشيى دى دوير كه فته، ودهمى ئەو ژ وان دوير
دكه فته ژ بهر ه كه ت ومفاوه ر گرتنا ژ وان بى بار دبت، ودزيبا وان ژ لايى
شه يتانى فه ب سانا هيتر لى دئيت، وئاشكه رايه كو گورگ پهزا فه ده ر
فه ده فئنت و ژى دخوت.

و د گؤنه كا خو دا عه بد لالهى كورپى عه باسى ديئرت: «باشيى
گه شاتى د روى دا، ورؤناهى د دلى دا، وبه ر فره ي د رزقى دا، وهيز
د له شى دا، وقيانا خه لكى يئقه دئيت، وخرابيى روى ره شى، وتاريا قه برى
ودلى، ولاوازيا له شى، وكيئميا رزقى ونه قيانا خه لكى يئقه دئيت».

مه‌عنا: ئەگەر مرۆڤ بەر ب خرابییی ڤه چوو، وهه‌ڤالینییا مرۆڤین باش هیلا ب له‌زترین عقوبه‌ خودی دده‌تی ئەوه‌ دلای وی دی تاری که‌ت، ورۆناهییا ئیمانی ژ ناهچاڤین وی دبه‌ت، ئیمامی شافعی - خودی ژای رازی بت - ده‌می هیشتا بی جحیل قه‌ستا ئیمام مالکی کر، دا دهرسان ل نک بخوینت وعلمی ژای وهرگرت، پشتی چهند دهرسه‌ کان مالکی زیره‌کی وبریژی وشاره‌زاییا شافعی دیت، گه‌له‌ک که‌یفا وی بی هات، وپی موعجب بوو، له‌و گۆتی: ئەزی دینم خودی رۆناهییه‌ کا هاقیتییه‌ د دلای ته‌ دا ڤیجا تو وی رۆناهییی ب تاریاا گونه‌هی نه‌ڤه‌مرینه‌.

گونه‌ه‌ خودانی خو ژ دیم گه‌شی ودل روه‌نییی مه‌حرووم دکه‌ت، له‌و هه‌رده‌م ئەو هه‌ست ب بیته‌نگی ونه‌خو‌شییی دکه‌ت، و ژ لایه‌کی دی ڤه ئەو د چاڤین خه‌لکی دا دشکیت، و سه‌ره‌ده‌رییا خه‌لکی د گه‌ل وی نه‌خو‌ش دبت، ئیک ژ زانایین ئومه‌تی دبیژت: ده‌می ئەز بی ئەمریه‌ کا خودی دکه‌م، ئەز کارتیکرنا وی ل سه‌ر سه‌ره‌ده‌رییا ده‌وارا خو وژنکا خو د گه‌ل خو دینم. وکارتیکرنا دی یا خراب یا گونه‌هی ئەوه‌ کرنا گونه‌هی به‌ره‌که‌تی ژ ده‌می مرۆڤی رادکه‌ت، وگاڤا به‌ره‌که‌ت ژ ده‌می رابوو عه‌مر کورت دبت، تو چهند کاری بکه‌ی دی به‌ری خو ده‌بی ته‌ چو نه‌کرییه‌، گوهی خو بدی خودایی مه‌زن چاوا ژ زار ده‌ڤی گونه‌ه‌کاری دئاخفت، ده‌می ئەو ژیا نا خو ب دویماهی دئینت، دبیژت: ﴿يَلِيَّتِي قَدَّمْتُ لِحَيَاتِي﴾ خوزی من تشته‌ک بو ژیا نا خو کربا.

- پا ئەوا وی کری هه‌می چ بوو؟

- چو نه‌بوو!! هه‌می زه‌عی بوو وچوو، وکول وکه‌سه‌ر بی مان.

وگونهه ب دورستی وه کی گهله کا بهرانه، ئیک ئیکى دکیشت، گهلهك كهسین ههین ب سفکی بهری خو ددهنه هندهك رهنگین گونههان، وخو ژى نادهنه پاش، ب هیجهتا هندی کو ئهؤ گونههه د سفکن، یان دبچویکن، یان کارتیکرنا وان یا کیمه.. لهو دی ب نک فه چن، ویی چو هزران بو بکهن قهست دکهنی، پشتی دهمه کی دی هند بهری خو دهنی وان گونههین بجویک نهو نیزیکی هندهك گونههین دی یین مهزن کرن، وچونکی گونههکاری بو دبته تبعهت وسهلیقهت دی بیژت: دی.. کانی دافی ژى بکهم، ئهفه ژى چو نینه! ههتا هند خو دبیت نهو ههتا لیقی بی مایه د گونههان را.

یهعنی: ئهول دهسپیکى گونههی ب چو فه ناگرت، ودلی خو ب هندی خوش دکهت کوچی گاڤا وی فیا نهو دشیت ب ساناهی وی گونههی بهیلت وژی توبه بکهت، بهلی پشتی دهمه کی نهو دی بینت کو مهسهله ب وی رهنگی یا ب ساناهی نینه وه کی وی هزرکری، چونکی وی گونههی سه رکیشا گونههه کا دی، وئهو تشتی وی ب یاری فه وهرگرتی دهرکهفت مجدی!

و کارتیکرنا ژ هه میی ب ترستر یا گونههی ل سهر مروڤی نهوه گونهه ئیرادا دلی ل نک خودانی لاواز دکهت، یهعنی: ئیکا هند ژ وی چی دکهت نهو نهشیته خو، چهند مروڤ ته دیتینه رهنگه کی خهلهتیی دکهن، گاڤا ل سهر فی چهندی تو د گهل ئاخفتی، نهو دی بیژته ته: نهز ژى گهلهك ههز دکهم فی خهلهتیی، یان فی گونههی نه کهم، بهلی نهز نهشیته خو!

چیه مهعنا هندی مروڤ نهشیته خو؟

جگار كيشهك نه گهر ههتا نيفرؤ نيف پاكيته كي نه كيشت، دييژت: دي
مرم نهز نه شيمه خو! گاڤا دبت ههتا ره مهزان ههتا مه غره ب چو جگاران
ناكيشت، ونامرت و دشينه خو.. بوچي؟

چونكي (ئيرادا دلي وي) نهوا (ئيمان) ب هيز دنيخت وه ل وي
دكهت نهو بشينه خو، ده مي گيچي في ئيماني نزم دبت (دهفعا) وي بو
(ئيرادي) سست دبت فيجا نهو ئيراده لاواز دبت، وهنگي مروڤ وه كي
كهسه كي ئيشه وي لي دئيت نه شيت خو بگرت.. و د نه نجام دا دي ييژت:
نهز نه شيمه خو.

فيجا نه گهر ته بقيت ئيرادا ته ب هيز بكهفت وتو بشينه خو،
خو ژ گونه هي بده پاش.

رِيخَوَشْكَهَرِيْن رِيكِي

دا کو ههستکرنا ب گرانیبا باری گونه‌ها بوری گافین مروقی ل سه‌ر
ریکا توبی سست نه‌کەت، ودا مروقی گونه‌هکار ژ ره‌ها خودی بی هیقی
نه‌بت، پیغه‌مبه‌ری - سلاؤ لی بن - وه‌ک ریخوشکرن بو ریکا توبی گه‌له‌ک
گوتین وه‌سا کرینه مزگینیین مه‌زن ژی دئینه وه‌رگرتن، ل قیری ئەم دی
هنده‌ک ژ وان گوتنان فه‌گی‌پین.

- ئەبوو سه‌عدی ئەنصاری دبیژت: پیغه‌مبه‌ری - سلاؤ لی بن - گوت:
﴿التَّائِبُ تَوْبَةً، وَالتَّائِبُ مِنَ الذَّنْبِ كَمَنْ لَا ذَنْبَ لَهُ﴾ - په‌شیمانی توبه‌یه،
وئه‌وی ژ گونه‌هی توبه‌ بکەت وه‌کی ویه‌ یی گونه‌ه نه‌کری ﴿^(۱)

- عه‌بدللاهی کوری عه‌باسی ژ پیغه‌مبه‌ری - سلاؤ لی بن - فه‌دگوه‌یزت
دبیژت: ﴿قَالَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ: مَنْ عَلِمَ أَنِّي ذُو قُدْرَةٍ عَلَىٰ مَغْفِرَةِ الذُّنُوبِ
عَفَرْتُ لَهُ وَلَا أُبَالِي، مَا لَمْ يُشْرِكْ بِي شَيْئًا﴾ - خودایی پاک وبلند دبیژت:
هه‌چی زانیبت کو من شیانا ژیرنا گونه‌هان هه‌یه، ئەز دی گونه‌هین وی ژی
به‌م ویو من خه‌م نینه، هندی وی چو شریک بو من چی نه‌کربن ﴿^(۲)

- سه‌لمانی فارسی دبیژت: پیغه‌مبه‌ری - سلاؤ لی بن - گوت: ﴿إِنَّ
رَبَّكُمْ تَبَارَكَ وَتَعَالَىٰ حَيُّ كَرِيمٌ يَسْتَحْيِي مِنْ عَبْدِهِ إِذَا رَفَعَ يَدَيْهِ إِلَيْهِ أَنْ يَرُدَّهُمَا

(۱) طه‌به‌رانی فه‌دگوه‌یزت.

(۲) حاکم و طه‌به‌رانی فه‌دگوه‌یزن.

صِفْرًا - هندی خودایسی هه وه یی پاك وبلنده یی شهرمین ومهرده، شهرمی ژعه بدی خو دکهت ده می نه وه هردو دهستین خو ب نك وی فه بلند دکهت نه وان فاله بزفرینته شه ﴿١﴾.

- نه بوو هورهیره دبیت: من گوهل پیغه مبهری بوو - سلاؤ لسی بن -
 دگوت: ﴿كَانَ رَجُلَانِ فِي بَنِي إِسْرَائِيلَ مُتَوَاحِشَيْنِ، فَكَانَ أَحَدُهُمَا يُذْنِبُ
 وَالْآخَرَ مُجْتَنِهًا فِي الْعِبَادَةِ، فَكَانَ لَا يَزَالُ الْمُجْتَنِهُ يَرَى الْآخَرَ عَلَى الذَّنْبِ
 فَيَقُولُ: أَقْصِرْ، فَوَجَدَهُ يَوْمًا عَلَى ذَنْبٍ فَقَالَ لَهُ: أَقْصِرْ، فَقَالَ: خَلِّني وَرَبِّي،
 أَبْعَثْ عَلَيَّ رَقِيبًا؟ فَقَالَ: وَاللَّهِ لَا يَغْفِرُ اللَّهُ لَكَ، أَوْ لَا يُدْخِلُكَ اللَّهُ الْجَنَّةَ، فَفَبَضَّ
 أَرْوَاحَهُمَا، فَاجْتَمَعَا عِنْدَ رَبِّ الْعَالَمِينَ، فَقَالَ لِهَذَا الْمُجْتَنِهِ: أَكُنْتَ بِي عَالِمًا،
 أَوْ كُنْتَ عَلَيَّ مَا فِي يَدِي قَادِرًا؟ وَقَالَ لِلْمُذْنِبِ: اذْهَبْ فَادْخُلِ الْجَنَّةَ بِرَحْمَتِي،
 وَقَالَ لِلْآخَرَ: اذْهَبُوا بِهِ إِلَى النَّارِ - دوزه لامين بهرانبهري ئيك د ناه
 ئسرائیلیان دا هه بوون، ئيك ژ وان گونهه دكر ويی دی خو د وهستاند
 د عبادهتی دا، ئیجا نهوی گهلهك عبادت دكر یی گونههكار ددیت
 ودگوتی: بهس گونههان بکه، روزه کی وی نهو دیت گونههك دكر گوتی:
 بهس كه، وی گوت: من و خودایی من بهیله د گهل ئيك ما خونه تو هاتیبه
 هنارتن زیره فان ل سهر من؟ یی دی لسی فه گپرا: نهز ب خودی كهمه خودی
 گونهها ته ژی نابهت، یان ته نابهته بههشتی، رحین وان هاتنه ستاندن،
 وهردو ل نك خودایی عالهمی كۆم بوون، خودی گوته فی نهوی عبادت
 دكر: ئهري ما توب من یی زانا بووی، یان نهو تشتی د دست من دا یی ته

(١) نه بوو داوود وترمذی وئین ماجه فه دگوهین.

بوو؟ وگوتته یی گوننهکار: تو ب رهحما من ههږه بهحدهشتی، وگوتته یی دی:
فی بیدنه ناگری ﴿١﴾.

ئهبوو هورهیره دیبژت: نهز ب وی کهمه یی رحا من ددهستان دا فی
ئاخفتنهک گوت دنیا خو وئاخهه تا خو یی پویچ کر!

یهدنی: یا گرنگ د مهسهلی دا نهوه عهقیدا مروژی د دهر حهقا خودی
دا یا دورست بت، یی گوننهکار د گهل گوننهها خو باوهری ههبوو کو
خودی دشیت گوننهها ههر کهسه کی ژی ببهت یی وی بقیّت، ونهوی دی
د گهل عیبادهتی خو یی زیده هزره کا خهلهت ژ خودی کر دهمی هزر کری
ئهو گوننهها فی مروژی ژی نابهت، ئینا خودی ههر ئیکلی ل دویف عهقیدا وی
دایی.. فیچا دقیّت عهقیدا مه د دهر حهقا خودی دا یا دورست بت.

گهلهک مروژان تو دی بینی بهحسی موسلمانانه کی گوننهکار دکهن،
فیچا چ وی موسلمانی توبه کربت یان نه، دی بیژت: فلان کهس بلا ههر
باشییان بکهت، یان بلا سه د جاران توبه بکهت، خودی ههر وی نابهته
بهحدهشتی، نهو نهوه یی هو کری وهو کری.. ونهژ گوتنه یان نه هزره ههر
ئهو بوو یا زهلامی ئسرائیلی تیبری وبهری وی دایه جههنه می فیچا بلا نهه
هشیاری دهفی خو بین.

- ئیمام عدلی دیبژت: پیغه مبهری - سلاؤ لی بن - گوت: ﴿إِنَّ اللَّهَ
لَيُعْجَبُ إِلَى الْعَبْدِ إِذَا قَالَ: لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ، إِنِّي قَدْ ظَلَمْتُ نَفْسِي فَاغْفِرْ لِي
ذُنُوبِي، إِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلَّا أَنْتَ، قَالَ: عِبْدِي عَرَفَ أَنْ لَهُ رَبًّا يَغْفِرُ وَيُعَاقِبُ
- خودی ژ وی عهبدی عهجیگرتی نهوی بیژت ژ ته پیغه تر چ خودایین دی

(١) نهبوو داوود ونهحمد فهدگوهین.

نین، من زۆرداری ل خو کریمه تو گونیهین من بو من ژئی بیه، دیبژت: عهبدی من زانی وی خودایهك ههیه گونیهان ژئی دبهت وعقووبی ددهت ﴿١﴾.

- وههه ئیمام عدلی دیبژت: ئه بوو به کری گۆته من - وهه و راست دیبژت - گۆت: من گوهل پیغه مبهری بوو - سلاؤ لی بن - گۆت: ﴿مَا مِنْ عَبْدٍ يُذْنِبُ ذَنْبًا، فَيُحْسِنُ الطَّهْرَةَ، ثُمَّ يَقُومُ فَيُصَلِّي رَكَعَتَيْنِ، ثُمَّ يَسْتَغْفِرُ اللَّهَ إِلَّا غَفَرَ اللَّهُ لَهُ - ههه به نیسه کی گونیهه کی بکهت پاشی ده سنقیژا خو باش بشووت، و رابت دو رکاعهتان بکهت، پاشی داخوازا ژیرهنا گونیهی بو خو ژ خودی بکهت خودی وی گونیهی دی بو ژئی بهت ﴿پاشی ئهه ئایهته خواند: ﴿وَالَّذِينَ إِذَا فَعَلُوا فَحِشَةً أَوْ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ ذَكَرُوا اللَّهَ فَاسْتَغْفَرُوا لِذُنُوبِهِمْ وَمَنْ يَغْفِرُ اللَّهُ ذُنُوبَ إِلَّا اللَّهُ وَلَمْ يُصِرُّوا عَلَىٰ مَا فَعَلُوا وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿١٣٥﴾ أُولَٰئِكَ جَزَاءُ هُمْ مَغْفِرَةٌ مِّن رَّبِّهِمْ وَجَنَّاتٌ تَجْرِي مِن تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا وَيَنعَمُ أَجْرُ الْعَمَلِينَ ﴿١٣٦﴾ - وهه ویسن نه گهر گونیهه کا مهزن کر یان ب کرنا گونیهه کا کیمتر زۆرداری ل خو کر، بیرا خو ل سووز و گهفا خودی ئینافه فیجال خودایی خو زفرین و توبه کرن، و داخوازا ژیرهنا گونیهان بو خو ژئی کر، وهه باش دزانن کو ب تنی خودی یه گونیهان ژئی دبهت، لهه وهه ل سهه گونیهی نامینن، وهه دزانن کو نه گهر وان توبه کر خودی توبا وان دی قه بویل کهت ﴿آل عمران: ١٣٥﴾. ﴿٢﴾.

(١) حاکم فهه دگوهرت.

(٢) ئه بوو داوود فهه دگوهرت.

- و د حدیسه کا دی دا پیغمبر - سلاف لی بن - دیبڑت: ﴿لَلَّهِ أَشَدُّ
فَرَحًا بِتَوْبَةِ عَبْدِهِ الْمُؤْمِنِ مِنْ رَجُلٍ فِي أَرْضٍ دَوِيَّةٍ مَهْلِكَةٍ مَعَهُ رَاحِلَتُهُ، عَلَيْهَا
طَعَامُهُ وَشَرَابُهُ، فَنَامَ فَاسْتَيْقَظَ وَقَدْ ذَهَبَتْ، فَطَلَبَهَا حَتَّى أَدْرَكَهُ الْعَطَشُ، ثُمَّ قَالَ:
أَرْجِعْ إِلَى مَكَانِي الَّذِي كُنْتُ فِيهِ فَأَنَا حَتَّى أَمُوتَ، فَوَضَعَ رَأْسَهُ عَلَى سَاعِدِهِ
لِيَمُوتَ، فَاسْتَيْقَظَ وَعِنْدَهُ رَاحِلَتُهُ، وَعَلَيْهَا زَادُهُ وَطَعَامُهُ وَشَرَابُهُ، فَاللَّهُ أَشَدُّ فَرَحًا
بِتَوْبَةِ الْعَبْدِ الْمُؤْمِنِ مِنْ هَذَا بِرَاحِلَتِهِ وَزَادِهِ - خودی پتر کہیف ب توبا
عہدی خو بی خودان باوہر دئیٹ ژ کہیفا زہلامہ کی ل عہر دہ کی بہ یار بت
ودہوارا وی د گہل بت و خوارنا وی وناقا وی ل سہر بت، فیجا بنفت
وہشیار بیت و بیبت دہوارا وی یا چووی، ولی بگہریٹت حہتا تینی بیت،
پاشی بیڑت: ئەز دی زفرمہ جھی خو بی ئەز لی حہتا دمرم، وئہو دەستی
خو بدانتہ سہر زہندکا خو دا بمرت، وہشیار بیت و ہند بیبت دہوارا وی یا
ل ہنداۓ سہری، زادی وی و خوارن و فہ خوارنا وی یا ل سہر پشتی، فیجا
خودی پتر کہیف ب توبا عہدی وی بی خودان باوہر دئیٹ ژ کہیفا فی
ب دہوارا وی وزادی وی ﴿﴾^(۱)

(۱) موسلم فہد گوہیڑت.

ل لای دی یی ریکی..

بهری دگوتن ماددهیه کی هدی دیبونی: (نکسیر) نهف ماددهیه معدهنن
بی خیر وکیم بها وه کی سفری وهر دگپر و دکهته معدهنه کی ب بها
وقیمهت وه کی زیپی!

ونه گهر راست دبت ماددهیه کی ب فی رهنگی د دنیا یا مه دا ههبت نهو
مادده ب تنی دی توبه بت، چونکی بهس توبهیه نهفسا بی خیر وکیم بها
دگوهورت و دکهته نهفسا هیژا وپر بها، توبه مروفی دکهته خودان نارمانجه کا
ناشکهر، وریکی ل بهرا وی دگوهورت، ووی بو لایبی دی یی ریکی
قه دگوهورت..

توبه وه کی وی رویاری بوش وناف زه لاله یی خودان دشیت ههمی
پسی وقریژا دنیا یی بی ژ بدهت، و خو بکته مروقه کی دی، یی یاقز و بژوین..
باری خو یی گران نهوی دوهی بین لی چک کری، وگاؤ لی گران کری،
ونهو زیده وهستانی بدانته لایه کی، و ب سفکی قهستا ریکا سهر فراهی
بکته، ل شوینا کو بهزا ل دویف دنیا یی بهری وی نرم بدهت وسهری وی
شور بکته، چوونا بهر ب خودی قه بهری وی بلند بدهت ووی سهر فراه
بکته.

نه گهر ته توبه کر.. وتول ریکا خودی زفری، نهف توبا هه نه گهر یا
دورست بت، نهو دی گهورینه کا بنه رتهی و (جذری) ل نک ته پهیدا کته،

ئېكەمىن جار ئەو دى ھەستكرنا ب شەرمى - شەرما ژ خودى - ل نك ته پەيدا كەت، تۆبەدارى دورست ئەوہ يى ھەر جارە كا بىرا وى ل رۆژىن وى يىن بۆرى ھاتە شەرم ژ خودى بكەت، وشەرما ژ خودى چەقەكە ژ چەقىن باوہرىيى وەكى يىغەمبەر - سلاؤ لى بن - د حەدىسە كا خۆ دا دبىژت، وئەؤ شەرمە ترسى وھىقىيى ژى ل وى پەيدا كەت، ترسا ژ ھندى كو خودى لى خوش نەبت وگونەھىن وى يىن بۆرى بۆ ژى نەبت، وسەرا وان وى عەزاب بەدەت، وھىقىيا ب رەحما خودى ئەوا قىيان وشەوقە كا مەزن د دلى وى دا ھل دكەتى، ووى ل رىكى مجد دكەت.

ئەو نە چ تۆبەسە يا شەرما ژ خودى ل نك خودانى پەيدا نەكەت، ووى ژ جزادانى پشت راست بكەت.

چوونا تە ل سەر رىكە كى يىخەمەت گەھشتنا ئارمانجە كى ئە گەر ھات و د رىكە كا دژوار را بۆرى، رىكە كا وەسا يا ھندەك جاران ترسى د دلى تە دا پەيدا كەت، وھندەك جاران ژى ھىقىيى وشەوقى بنازرىنت، دى تاما گەھشتنا ئارمانجى د دەقى تە دا خوشتر لى كەت پشتى تو دگەھى، وەكى شاعره كى عەرەب دبىژت:

(وأحلى الهوى ما شك في الوصل ربه

وفي الحجر فهو الدهر يرجو ويتقي)

ترس وھىقى.. ترسا ژ نە گەھشتى، وھىقىيا ب دلؤفانىيا خوشتقى ئەوہ رىكا چوونى ل بەر مروقى خوش دكەت.

ودەمى ترس وھىقى ل سەر دلى عەبدى كۆم دىن، شەوقا وى بۆ خوشتقى (موناجاتە كا گەرم) ل شەؤ ونىف شەقان ل نك وى پەيدا دكەت،

ئەو موناچاتا ئىكا ھند ژ وى چى دكەت ئەو خۆ بۆ خودايى خۆ بشكىت،
ب خوشووع و (تەدەللول) قە سەرى خۆ بۆ وى بچەمىنت، دەمى يى ب تى
د گەل خودايى خۆ رۆندكان ژ چاقىن خۆ بيارىنت، ھەيەت دلى وى تى
بكەت.. تارىيا شەقى بىرا وى ل تارىيا قەبرى بىنتە قە دەمى تىدا دمىنتە ب تى
قېجا شەفا خۆ ب عىيادەتى ب حەى بىنت، دا ب بەرە كەتا وى عىيادەتى
تارىيا قەبرى بىتە قەرەقاندن، ورژا خۆ ئەو د طاعەتى خودى دا بىورىنت،
وبارى خۆ ژ دىيى تى نەكەت دا سقك د سەر پرا صراطى را بىورت.

وتۆبە ئەگەر يا دورست بت دى ئىكا ھند ژ خودانى خۆ چى كەت ئەو
خۆ ب رىكا خودى شازەزا بکەت، وخوشىيا خۆ د قى رىكى دا بىنت، لەو
دى بىنى مروقى تۆبەدار مورىدى حەقىي يە وداخواز كەرى باشىي يە ل چى
جھى ھەبت، ئەو ساخىيا دلى خۆ د موناچات وخواندنا كىتابا خودايى خۆ
دا دىنت، صەبرا وى ب خواندن وگوھدانا قورئانى دىت، دەمى ئايەتە كا
رەھمى وقەنجىي دخوینت دترست ئەقە بۆ ھندە كىن دى بت ژبلى وى،
ودەمى ئايەتە كا عەزابى و جەھنەمى دخوینت دترست ئەقە بۆ وى بت..

مەعنا: غورور بۆ وى ب تۆبا وى چى نابت، ئەو ب خۆ
و ب كارى خۆ موعجب نابت، وھزر ناكەت وى منەتال خودى كرى دەمى
وى تۆبە كرى، ترسا وى زىدە دبت، بەلى ھەر ل وى دەمى ھزرا وى يا باش
ژ خودايى وى ئومىدا وى ب رەھمى ناپرت، ووى ژ كەرەمى بى ھىقى
ناكەت.

وتۆبەدارى دورست.. ئەوى ژ دل قەستار رىكا خودى كرى دەمى
دگەھتە لایى دى يى رىكى ب (شەفەقەت) دلپشەقە بوون بەرى خۆ ددەتە

خه لکي دنيايي هميبي ب تايه تي مه زنان، نه وي باري وان ژ خه مين دنيايي گرانتر ومه زنتر لي هاتي، ب دلپسفه بوون چونکي نهو دزانت روزهک دي نيت حسيب دي د گهل وان نيته کرن.. چهند عقوبه کا مه زنه دنيا په ريس ديبين، د دنيايي دا خه ما کومکرنی خوشيی بو وان د چو تشنان دا ناهيلت، و ل ناخه تي خه ما حسيبي وان گري ددهت ل وي ده مي مروئين باري وان ژ دنيايي يي سفک چووين وسفک دايه ري.

قيجا نهی ريفنگي دنيايي نهوي تو بهر ب ناخه تي فه دچی.. نهی گونه هکاري ته دل تي هه ل ريکا خودي بزفري وقه ستا توبي بکهی، گوهي خو بده هي حه ديسي بکه:

جاره کي نيمام عدلی د نا هندهک هه فالين خو دا يي روينشتي بوو، نينا گوته وان: نهري خوشترين وباشترين نايهت د کيتابا خودي دا نهز بو هه وه نه بيژم؟ پيغه مبهري - سلاؤ لي بن - نهو يا بو مه گوتي؟ پاشي وي نه ه نايه تا پيروژ خواند: ﴿ وَمَا أَصَابَكُمْ مِنْ مُصِيبَةٍ فِيمَا كَسَبَتْ أَيْدِيكُمْ وَيَعْفُوا عَنْ كَثِيرٍ ﴾ (الشوري: ۳۰) وگوت: پيغه مبهري گوته من نهز دي بو ته هي نايه تي مه عنا کهم نهی عدلی! ﴿ مَا أَصَابَكُمْ مِنْ مَرَضٍ أَوْ عُقُوبَةٍ أَوْ بَلَاءٍ فِي الدُّنْيَا فِيمَا كَسَبَتْ أَيْدِيكُمْ، وَاللَّهُ تَعَالَى أَكْرَمُ مِنْ أَنْ يُنْزِي عَلَيْهِمُ الْعُقُوبَةَ فِي الْآخِرَةِ، وَمَا عَفَا اللَّهُ تَعَالَى عَنْهُ فِي الدُّنْيَا فَاللَّهُ تَعَالَى أَحْلَمُ مِنْ أَنْ يَعُودَ بَعْدَ عَفْوِهِ - هدر موصيبه ته کا بيته سهري هه وه ژ نه خوشي وعقوبه وبه لايي د دنيايي دا نهو ژ بهر که دا ده ستين هه وه يه، وخودي ژ هندی مه زنتره ل ناخه تي وان

عقوبه بدهتفه، وئو تشتی د دنیاى دا خودى ئەو ژى عەفیکرن خودى
ژ ھندى ھەلیمتره پشتی عەفوویا خو لیقە بىت (۱).

یەعنى: ژ رەحما خودى ب عەبدى وى یى خودان باوەر ئەو ئەو
د دنیاى ھندەك رەنگین بەلایى دلەشى و مالی و عەیالی دا دئینتە سەرى سەرا
ھندەك گونەھین وى بەرى ھنگى کرین، دا ل ئاخەرەتى بارى وى سقك
بکەت، وئو ل گەلەك گونەھین وى دپورت ژى، وى سەرا عقوبە نادەت،
قېجا تو بیژی: ئەو نوکە مرۆفی عەفی بکەت، و ل ئاخەرەتى لیقە بىت؟
حاشا!!

(۱) ئەھمەد فەدگۆھىزىت.

چەند بەرپەرەكیڭ گەش ژ دیرۆكا ھندەك تۆبەداران

بەری نوکە مە گۆتبوو: خواندن و گوھدارییا سەرھاتیین مەزنە تۆبەدارین فی ئوممەتی ژ زانا وزاھد و سەر کردەیین مەزن مفاہە کی مەزن ددەتە مرۆفی کو خوڤراگرتی بھینت ل سەر ریکا تۆبی، چونکی ژ ئاستەنگین (نەفسی) یین مەزن یین دکەقنە د ریکا مرۆفی دا دەمی ئەو قەستا خودی دکەت ئەقەییە ئەو د گەل خو دبیژت: ئەری پشتی شان ھەمی گونەھان وپشتی بۆرینا سالیڭ درێژ د بی ئەمرییا خودی دا ما دی ب چ روی قەستا خودی کەم؟ ئاخری چو نەمایە من نە کری چاوا دی خودی ل من بۆرت؟ تو بیژی دەلیقە بو من مابت ئەز بھمە مرۆقە کی دی؟

ئەقەسیارە ھندەك جاران دبنە ریکو د ریکا مرۆفی وتۆبی دا، وھەتا مرۆقە بزانت کو چەند چووبت ژی دەلیقە یا ما، وتە چەند کربت رەھا خودی مەزنتەرە، ئەم دی سەرھاتییا ھندەك کەسان ب کورتی قەگیڤین، دەمی نوکە مە ناڤین وان گوھ لی دبت ئیک ژ مە باوەر ناکەت رۆژەك د سەر خودانیڭ شان ناڤان دا ھاتبوو ئەو ژ دویری خودی دژیان، یان گونەھ کاری وان بوو.. ئەقەچیاییڭ علمی وزوھدی وتەقوایی ل دەمەکی ژ دەسپیکا عەمری خو قەست ریکا شەیتانی کربوو، ھندەك ژ وان مەزنتەریڭ دز وھەردە بوون ل وھلاتی خو، ھندەك ژ وان چو عەرەق قەخۆران دەستی وان

نەدگرت، ھندەکان کاری وان خرابی وزولم وتەعدایی بوو.. پاشی خودی
خیرا وان فیا، وەسا چیکر نەفسا وان روھن کر، وچاقین وان ل حەقیی
فە کرن، ھەر ئیکی ئەگەرەك د پشت گوھۆرینا وی را ھەبوو، بەلی تشتی
ئەو ھەمی گەھاندینە ئیک ئەو بوو وان شیا ب ساناهی پشت بەنە بۆریی
خۆیی زیدە تاری وئەو بەر ب پاشەرۆژەکا زیدە گەش فەچوون، نە بەس
ھندە بەلکی ئەو وەکی وی نەدیری لی ھاتن یا ژ دویر فە گەش دکەت،
وبەری خەلکی ددەتە رۆناھیی، رۆناھییا خودی!

فینجا کەرەم کەن ئەو وھوین وھندەك ژ فان نەدیرین ریکی.

مالکى کورې دیناری

د هفترا توبه داران مه دقیت ژ مالکى کورې دیناری دهست یی بکهین،
وده می مروؤ دبیت: مالک.. یه عنی: پاشمایا پیغمبه راتییی، ونه فه یا غه ریب
نینه نه گهر نهم ل بیرا خو بینینه فه کو مالک ل سهر دهستی حسه نی
به صری یی هاتییه پوره ورده کرن، حسه ن نه وی د کوشا دهیکا موسلمانان
(أم سلمه) یی هاتییه ب خودانکون.

دبت ل بهر گه له ک کهسان بین ناقی فی چیا یی زانینی وزوهدی بهیستی
تشته کی غه ریب بت نه گهر نهم بیژین: مالک ل ده سپیکا ژییی خو، گه له ک
دویر ژ خودی دژیا، وئیک ژ مه زتسرین عه روق فه خوړین باژپری به صرا بو!
به لی.. پاشی روزه ک هات نه ژ مالکه وه کی وی روزه گهش لی هات
نهوا تینی ور وناهیی ل عه ردی به لاه دکت، بو نهو مروؤ یی صه حابیی
پیغمبه رى - سلاؤ لی بن - نه نه سی کورې مالکی گو تیی: تو گه له ک وه کی
صه حابیین موحه مده دی یی - سلاؤ لی بن - نه ز پتر ژ گه له ک عه یالی خو
حه ز ته دکم.

قیجا سهرهاتییا مالکی چ بوو؟ وچاوا بهری وی هاته وهر گپران ژ رپکا
شهیتانی بو رپکا خودی؟

مالکی کورې دیناری.. هیفینی وی ژ وهلاتی (سه جستانی) یه نه وی
دکه شته د ناقبه را ئیران ونه فغانستانا نوکه دا، ل باژپری به صرا ژییی خو
بوراند بوو ل سه دا ئیکى مشه ختی وچارپکا ئیکى ژ سه دا دووی ژى،

وگه هشتبوو دویماییا ده می صه حایبان و علم و حه دیس ژ نه نه سی کوری
مالکی یی صه حای، و مد زنی تابعییان حه سه نی به صری، و سه عیدی کوری
جوبه یری، و مو حه مده دی کوری سیرینی و هر گرتبوو.

پشتی حه سه نی به صری ل سالا (۱۱۰) مشه ختی چوویه بهر دلوفانییا
خودی مالکی جهی وی ل مزگه فتا به صرا یا مه زن گرت، و ده می وی
دهست ب وه عزی دکر مزگه فت ژ مرو فان تژی دبوو تو دا بیژی ته یران یا
دادایه سهر سه رین وان، روزه کی مرو فیه کی پسیارا ده سپیکا وی ژی کر
کانی یا چهوا بوو؟

وی ب نه زمانی خو سه رهاتییا ده سپیکا خو فه گیرا.. و گوتنا وی
ژ نه زمانی وی نه م ب نه زمانی خو دی فه گو هیژین:

ل ده سپیکا عه مری خو مالکی زو گورد شورطه بوو، کاری وی نهو بوو
سپیدی حه تا نیقاری ب دهسته کی دژوار و دله کی رهق ل باژیری دهات
ودچوو زی ره فانی ل خه لکی دکر، و ل دو یف سه ح و سویان دگه ریا، و ده می
کاری وی ب دویماهی دهات دزقری مالا خو و دما ب تنی، و ده می
خو یی مایی ب فه خوارنی دبو راند، هه ره کی وی ب فی خو بیهشکرنی
دقیا جیهانه کی د خه یالا خو دا چی بکهت یا جودا ژ وی جیهانی یا خه لک
دنیاست..

دهمه کی وی قیا گو هو رینه کی بیخته فی روتینی ژایانا وی فه گرتی،
و نیکه مین تشتی وی هزر تیدا کری نهو بوو نهو ژایانا خو د مال دا
بگو هو رت، ئیدی یی ب تنی نهت، و چونکی وی دزانی هندی نهو ژ پیسان
بت کهس چو باشین خو ناده تی، نهو رابوو (جاریه ک) بو خو کری.. پشتی

دهه کی خودی کچهك دای، و فی کچی تامه کا دی دا ژيانا وی، چونکی
 وی مرؤفینیا مهزن د چاقین وی بین بچویك دا ددیت، کچا وی یا بچویك
 چند رۆژه کی مهزنتر لی دهات و ب سهر پیمان دکهت پتر نهو ل هندئ
 ئاگه هدار دکر دقیت نهو ژيانا خو پاقر بکهت بهری کچا وی مهزن بیت
 و ب پسییا ژيانا وی بهقه م بیت، بهلی هندئ هاتی نهشیا هه فالینیا پهرداغی
 بهیلت.. وهه فرکیهك د نافهرا فیانا کچا وی و فیانا پهرداغی دا دلی وی
 دا پهیدا بوو، دهمی هندهك جارن کچا وی - نهو اب سهر پیمان کهفتی -
 ددیت نهو بی پهرداغان تی دکهت و فر دکهت دا ب نک فه چت پهرداغی
 وی ژ دهستی ئینته دهر و ب کراسی وی دا کهت، و کهته کهنی.. نهو عیجز
 نه دبوو چونکی وی ددیت کهیفا کچا وی یا بچویك یا ب فی چهندی
 دئیت.. و پیچ پیچه وی دیت ههر وه کی نهو بی ژ پهرداغی دویر
 دکهفت، چونکی فیانا وی بو کچا وی هیدی هیدی جهی فیانا وی بو
 پهرداغی دگرت، وهمی ترسا وی نهو بوو رۆژهك بیت کچا وی مهزن بیت
 و د مهنا فی بهرداغی بگههت، فیجا نهو بته نه گهرا پیسکرنا ژيانا کچا
 خو، فیجا نهو گونه ها خو ویا کچا خو ژ ل سهر ملی خو هلگرت.

ودهمی ژیبی کچا وی گه هشتیه دو سالان.. مر!

وکانی چاوا سهرهاتییا مرنی هندهك کهسان ژ غه فله تی هشیار دکهت،
 وهسا نهو هنده کی د پتر ب نک سهر داچوونی فه دبهت، و چونکی مالکی
 کورپی دیناری هند باوهری نه بوو موصیبه تا وی ل بهر وی سفک بکهت،
 وچاقین وی ل راستیی فه کهت، مرنا کچا نهو وه کی بهری یان پتر ب نک
 ژيانا پهرداغی و خو بی هسکرنی فه بر، و خه ما وی بوو جهی شادییا شهیتانی!

مالك ديبڙت: شه ڦه ڪي ڙ شه ڦين ٺهينبيي، ٺهز ڙ ڦه خوارني يي مهست
بووم، من نه زاني چ ده مي شه ڦي بوو ده مي ٺهز ڪه فتيمه سه ر ته نشتا
خو ونفستيم.. د خهوي دا من ديت هه ر وه ڪي روڙا قيامه تي يه، خه لڪ يي
ڙ زڪي عه ردي ده ر ڪه ڦن ويو مهيدانه ڪا به ر فره يي دئنه ڪو مڪرن، وٺهز
ٺيڪ ڙ وان بووم، د ڦي ته نگا ڦيا مهزن دا دهنگه ڪي بلند هاته من، ٺهز ل خو
زڦريم دا بهري خو بده مي ڪاني ٺهو چ دهنگه، ديتنا من ديتي ماره ڪي
ٺهڙدها، يي رهش وشين، ده ڦي خو يي بهش ڪري و ب نڪ من ڦه يي دئيت،
من ڪره هه وار وٺهز ڙي ره ڦيم، به لي ڪيفه بچم؟

پاشي من هند ديت پيره مي ره ڪي بين خوش و جلڪ پاڦڙ ڪه فته رڀڪا من،
من هه وارين خو گه هاندني وگوتي: به ختي خودي من ڙ ڦي ٺهڙدها ي خلاص
بڪه! ٺينا پيره مي ري بو حالي من ڪره گري وگوت: ٺهزي لاوازم وٺهو تشتي
تو ڙ من دخوازي ب من ڦه نائيت، بو خو بره ڦه به لڪي خودي رڀڪه ڪي بو
ته بينت، ٺهز ره ڦيم، من جهه ڪي بلند ديت، ٺهز ب سه ر ڪه فتم، لايي دي
نهالين تڙي ٺاگر بوون، ٺهز ل خو زڦريم ٺهڙدها يي ب دويڦ من ڦه، نيڙيڪ
بوو ڙ ترسين ٺهڙدها يي دا ٺهز بڪه فتمه د ٺاگري دا، ٺينا دهنگه هاته
من: بزڦره تو نه ڙ خه لڪي وي يي، پيچه ڪي بينا من هات، ٺهز زڦريم
وجاره ڪا دي ٺهڙدها يي دا ب دويڦ من ڦه، دوباره ٺهز گه هشتمه نڪ
پيره مي ري، من گوتي: من داخواز ڙ ته ڪر تو من ڙ ڦي ٺهڙدها يي خلاص
بڪه ي ته وه نه ڪر، پيره مي ري ڪره گري وگوت: ٺهزي لاوازم، هه ره سه ر ڦي
چيايي هنده ڪ ٺيمانته ل ويڙي هه نه، ٺه گه ر ٺيمانته ته ڪي ته د ناؤ دا هه بت
ٺهو دي ته خلاص ڪه ت.

گوت: من بهری خو دای چیا په کی گرو ژر من دیت، نه زب نك فه
 چووم و نه زده های دا دویف من، گاڤا نه ز نیریک بوویم، هنده ک ملیا که تان
 گازی کر: په رده ی راکه ن، وده رگه هان فه که ن، به لکی فی هه ژاری
 نیمانه ته ک هه بت وی ژ دوژمنی پیاریت .. پستی په رده هاتینه هلدان
 وده رگه فه بووین، من دیت هنده ک زارو کین دیمی وان وه کی هه یفی دجوان
 سه ریڼ خو دهر یخستن و بهری خو دانه من، و نه زده ها نیریکی من بوو، هنده ک
 زارو کان کره هه وار: هوین هه می دهر که فن سه حکه نی نه یاری وی نیریکی
 بوو، پاشی من هند دیت کچا من یا بچویک دهر که فت و بهری خو دا من،
 گاڤا وی نه ز دیتیم کره گری و گوت: بابی منه بابی منه! وی گاڤی من هند
 خو دیت نه ز هاتمه بلند کرن و هافین حه تا نه ز که فیمه نک وی، وی دهستی
 من گرت و نه ز کی شام، ئینا نه زده ها ره فی و نه ز هیلام، پاشی هاته دکوشا من
 دا و گوت: بابو! ﴿ اَلَمْ يَأْنِ لِلَّذِينَ ءَامَنُوا اَنْ تَخْشَعَ قُلُوبُهُمْ لِذِكْرِ اللّٰهِ وَمَا نَزَلَ مِنْ
 اَلْحَقِّ ﴾ پاشی گوت ته من: نه و نه زده های راده یلا ته کاری ته یی خرابه، ته
 هندی مه زن دکر حه تا نه و راهیلته ته دا ته به افیته د ئاگری دا، نه و
 پیره میری ته دیتی کاری ته یی باشه ته نه و هندی لاواز کری کو نه شیت
 به رده فانیی ژ ته بکه ت ..

گوت: ووی گاڤی من هند دیت نه ز ژ خه و رابووم.

و پستی مالک ژ خه و رابووی ودلی وی ژ غه فله تی هشیار بووی،
 ئیکه مین کار وی کری ئامانین شه رابی هه می شکاندن، و کره دلی خو نه و
 هنگی راهه ست حه تا (پیره میری لاواز) بزق پینته سه ر هیزا وی، دا بشیت
 نه زده های پاش پاشکی به ت ..

وسپیدی قهستا مزگهفتی کر، خو ب مهزنتسرين زانایي تابعيان را
گه هاند کو حهسه نی به صری بوو، و ل سهر دهستی وی فیری علمی
وعمه ملی بوو، وهه ر چه نده نهو ل وی ده می یی بچویک نه بوو، بهلکی
گه له کی ججیل ژی نه بوو، بهلی د گه ل هند ی ژی (هممه تا) وی و
(نصرارا) وی ئیکا هند ژی چی کر نه ب تنی نهو خو ب زانا وزاهدین ئومه تی
یین مه زن را بگه هینت، بهلکی به را وان ژی راکه ت.

ویشتی مالکی کوری دیناری بریار دای ژینا خو بگوهورت وریکا
خودی بگرت، وی دهست ب کاره کی دی کر، کاری وی بوو نهو وی
قورئان ب دهستی خو دنقیسی و دبره بازاری دفرۆت و ب وی پاره ی یی بو
وی ژی دهات خو ب خودان دکر، و دیبژن: هه ر چار هه یقان وی دانه یه کا
قورئانی دنقیسی، ویشتی پاری خو وهردگرت دا بهت ده تهف به قالی، وحه تا
پارین وی خلاس دبوون وی تشت بهرانه ر بو خو ژ نک دئینان.

مالك ل سالا (۱۲۷) مشهختی ل به صرا چوو بوو بهر دلوفانییا خودی.
دگوتنا خو دا دیبژت: زانایي دورست نهوه یی نه گه ر تو چوو یه نک
ل مالا وی دا نهو شیره ته کی ل ته بکه ت و نهو ل مال نه بت، مالا وی شیره تی
ل ته بکه ت.

یهدنی: زوه د و ته قویا وی بو ته ژ سه رو به ری مالا وی ناشکه را
بیت، ژ مالا وی تو بزانی نهو نه مروقی دنیا یی یه، قیجا حالی مالا وی بو
ته بیته شیره ت.

رۆژه کی خه لکی به صرا هاتنه نک وگازنده ژ نه هاتنا بارانی کرن
وگوتنی: بابی یه حیای! نه گه ر تو هاتبا ی نقیژا بارانی ته ل به را مه کر با،

بهلکی خودی باران دابا مه، وی سه ری خو هژاند و گوت: هوین
د عه جیگر تینه کو باران نائی، وئیزی عه جیگر تیمه کو بهر ژ عه سمانی
ب سهر هه وه دا نائی!

وعده تی مالکی بوو ده رگه هی مالا وی بی بی کلایل بوو، ونه شه ؤ ونه
ب رۆژ چو جار ان وی ده گهه نه دگرت، شه فه کی ده می وی نفیژ د کرن
دزه ک هاته مالا وی، هندی لی گه ریا تشته ک نه دیت بدزت، گا فا فیای
دهر که فت مالکی گوتی: چو تشتی دنیایی ته نه دیت، ما ته نه فی ت تشته کی
ئاخره تی بده مه ته؟ دزیکه ری گوتی: به لی.. گوت: وهره ده سنقیژا خو بگره
ودو رکاعه تان د گهل من بکه، وفان هه ردو رکاعه تان ژیا نا دزیکه ری
گوهارت، سپیدی ده می نه و مالک پیکفه چو وینه مزگه فتی نفیژی: هنده کان
گوتی: بابی یه حیای! نه و کیه د گهل ته؟ مالکی ب گر نژین فه گوت: هاتبوو
دا دزییا مه بکه ت، به لی مه نه و دزی!

فوضه یلی کوری عیاضی

فوضه یلی کوری عیاضی نافه کی دی بی گه شه د دیروکا توبه کهرین فی
ئومه تی دا، نافه که ل پیشیی دئیت..^(۱)

فوضه یلی ل دهمه کی ژ ژیی خو چه له نگترین خلمه تکارین ریکا
شهیتانی بوو، پاشی خودی وه سا بو وی چه زکر کو سه روه ری ژینا وی
به روقاژی بیت، نهو ژ مه زنتیرین دز وجه ردین وه لاتی خوراسانی بیته
سه دیدایی دهسته کا ئیکی ژ ئیمام وزاهدین فی ئومه تی (سوفیانی کوری)
عویدهینه ی، عبداللاهی کوری موباره کی، بشر نه لحافی، ئیمامی شافعی..
نه شه د دیروکا ئیسلامی دا گه له ک ژ وی رۆژی نهوا هوین ل عه سمایی دبینن
دگه شترن، وبه سی فوضه یلیه بیژین: نه شه هه می نهو بوون بین هنده ک
ژ گه شاتییا فوضه یلی بو خو وه رگرتی!

قیجا سه رهاتییا فوضه یلی د گه ل توبی وزفرینا ل خودی چ بوو؟
نه شه جهی ناخفتنا مه یا فی جاری یه، نه گه ر خودی چه ز بکته .
فوضه یلی ل سال (۱۰۵) مشه ختی ل باژیرکی (ده ره ی گه زوی)
ل ده قه را (سه مه رقه ندی) ل نیزیکی نازه ربیجانا نوکه هاتبوو سه ر دنیایی،
وهه ر ل ویری پشکا ئیکی ژ ژیی خو بوراند بوو..

(۱) نه شه بابه ته د نه صل دا مه د کتییبا خو (د گه ل مروقتین خودی) دا ئینابه، به لی ژ به ر
به یوه ندییا وی یا مدزن د گه ل فی بابه تی مه ل قیری دوباره کریه .

ل دهسپيكي فوضهیل مرؤفه كي دوير دين بو، كار وكهسي وي ئه
بوو وي ريك ل كارواني ورپننگان دگرت وئو دشه لاندن، د نابقه را باژيري
ئه بيووردی و مهروبي دا جههك هه بوو دگوتني: (جهي فوضهيلي)، چونكي
ئو ئه و جهه ئه و بوو يي فوضهيلي كارواني لي دشه لاندن. له و ژ ترسا في
جهي دا گه لهك جار ان وه ل خهلكي دكر ئه و بهري خو ژ في ريكي
وه ردگيرن وقه ستا ريكه كا دي بكه ن بلا چهنه يا دوير زي با!

و د نافة گيله شوک و پيلين ريگري و دز و جهه دهيي دا، يين كو زينا
فوضهيلي هه مي فه گرتي مي رگه كا ته نا و رحه ت بو بينقه داني سه ري خو
هلدا، روزه كي بي ژفان و ب خافله تي فه چا فين فوضهيلي ب كچه كي
كه فتن، هه ر زوي دلين وان ب سه ريك هلبوون، وئو كچ شيا
گوهورينه كي بيخته د زينا فوضهيلي دا، ئه و فوضهيلي شه ؤ و نيف شه فان
ل سه رين ريكا رادوه ستا و به ري وي دمال (فه ريسه يه كي) دا بشه لينت،
ئيدى خه ما وي هه مي بوو ئه و دل به را خو - نه گه ر خو ژ دوير فه زي بت -
بينت، له و ل شوينا ئه و بچت كاروانييان بيخته دا فين خو و ده ستى خو بدانته
سه ر مالى وان، به ري وي مال هندي ئه و دل به ري بيخته دا فين خو
و ژفانه كي زي وه رگرت..

هيدي هيدي ئه و ژ ريگريي دوير كه فت، ب فيانا خو فه موژيل بوو،
حه تا ئه و شه ؤ ب سه ر دا هاتي يا كو فوضهيلي دز و تالانكه ر تي دا بوويه
ئيمامي توبه كه رين ئومه تي..

فيجا دا پي كفه هه فالينيا فوضهيلي بكه ين ل وي شه فا ژيگوتي.. هه ر
روژ گا فا دبوو ئيشار فوضهيلي هه ر زا خو دكر كاني نه ؤ شه فه (كه مينه) خو

ل کيفه بدانت، بؤ هندی دا (فهریسه یه کا) باشتر بیخته دافین خو وه کی مه گوتی، بهلی قی جاری هنرا وی ب تشته کی دی فه یا موژیل بوو: کانی چاوا دی شیئت نه شه فه دلبره را خو بینت؟ دویماهییی بریار دا خو بگرت هتا شه ژ نیقی دقولپت، وچاؤ دکه فنه خهوا گران، وزیره فان غافل دبن، پاشی دره کشته ژفانی، هنگی نهو ونه و وشه ؤ ب تنی دی میننه د گهل ئیک ..

دهمی ژفانی هات، فوضه یل نیژیکی جهی ژفانی بوو، ژبلی دهنگی پییین وی شه قی گوهر ل چو پترنین دی نه دبوو، گاغا نیژیکی خانییی دلبره ری بووی، (ئتسفاق) یا وه سا بوو نهو د دهر گه هی را ب ژور نه که فت، دا که س ل وان هشیار نه بت، ب ره خ سیاجی خانی فه داره کا بلند هه بوو، ب سهر داری که فت .. خانی - د ناؤ تارییی را - وه کی بویکه کا خه ملاندی هاته بهر چاقین وی، ژ سهر چه که کی داری خو هافینه سهر سیاجی دا خو ژوردا بهرده ته هه وشی .. بهلی بهری نهو قی پیگافا دویماهییی بهافیت تشته کی وه سا چی بوو چو جاران نه دهاته سهر هنرا فوضه یلی .. ژ جهه کی - یی وی ب خو ژی نه دزانی کیژ جهه - دهنگه د گهل هه یه تا شه قی وناز کییا (مهوقفی) هاته گوهران، دهنگی قورئان خوینه کی بوو نه ؤ نایه ته دخواند:

﴿ اَلَمْ يَأْنِ لِلَّذِينَ ءَامَنُوا اَنْ تَخْشَعَ قُلُوْبُهُمْ لِذِكْرِ اللّٰهِ وَمَا نَزَلَ مِنَ الْحَقِّ ﴾ نهری ما نه ده مه بؤ خودان باوهران کو دلین وان بؤ زکری خودی فه بین و ژ ترسان دا بله رزن، و بینه سهر وی حه قییی یا خودی ئینایه خواری؟

گاغا فوضه یلی گوهر ل قی نایه تی بووی وی د دلی خو دا بهر سف دا گووت: بهلی یا ره بی ده مه!

وهكى وى مرؤقى دلگرتى دبت فوضهیل ژ سهر دیواری كهفت،
ووهكى وى مرؤقى ژ بهر تایا گران ژ بهر باخفت ئاخفتنا فوضهیلی بوو نهفه:
بهلى دهمه یا رهبى، بهلى دهمه ..

فوضهیلی بهرى خو وهر گپرا، ژفان هیلا ب رپغه و ل ژفانه كى گهله كى
مهزن چوو، گازبیا دلبهرى هیلا و د گازبیا مهجوبوبى خو یى مهزن چوو
وسۆز د گهل خو دا كو ئه و نه مینت فوضهیلی بهرى، و خودى ل سهر سوژا
خو كره شاهد ..

فوضهیلی پشت دا خانیبى دلبهرا بوورى و پریار دا قهستا مالا مهجوبوبى
خو یى مهزن بكهت، وهندى یى ساخ بت ل ویرى بمینت .. پریارا فوضهیلی
ئه و بوو پشتى تۆبه كرنى قهستا مه كه هی بكهت و ل مالا خودى بمینت ..
بهلى نوكه، ل قى نیقا شه قى ئه و كیفه بچت؟

فوضهیلی قهستا خانه كى كر كو دكهفته سهر رپكى - وهكى ئوتیلین
مه یین نوكه - چه تالى دبنه سپیده .. ل ویرى فوضهیلی هندهك كاروانى
دیتن وان دقیا رابن بدهنه رى، دا ل وهخت بگههنه بنه جها خو، بهلى
هندهك ژ وان گۆته هنده كان: دى كیفه چن قى شه قى؟ پا ئه گهر فوضهیل
هاته د رپكا هه وه دا؟

چاقین فوضهیلی تژی رۆندك بوون، ووى گۆته وان: نه ترسن خودى
رپك ژ فوضهیلی پاقركر، ئه وى هوین ل نك خو دبینن فوضهیله، وهیقیا من
ئه وه هوین ئیدی فوضهیلی ل قى وهلاتى ههمیبى نه بینن. پاشى فوضهیلی گۆته
خو: ئەز شه قین خو ب گوننه هان فه دبۆرینم و خهلك ژ ترسین من دا
نهشین دهر كهفن، یا رهبى من تۆبه یه و تۆبا من ئه وه ئەز بچم قهستا بهیتا ته

بکەم. و د گەل هەلاتنا سپێدەیا وی رۆژی، وەلاتی خوراسانی ژ فوضەیلی
دز وریگر قالا ورحەت بوو، ووەلاتی حجازی ب هاتنا فوضەیلی زانا
وخودی ناس شاد وکەیفخۆش بوو.

د ریکا خۆ را فوضەیلی قەستا وەلاتی عراقی کر، و ل ویری هەقالینیا
گەلەك زانایین تابعیان کر، وزانین بو خۆ ژ وان وەرگرت، پاشی قەستا
حجازی کر و ل ویری ژی هەمی دەمی خۆ ب علمی وعیبادەتی قە بۆراند،
ورۆژەك ب سەر فوضەیلی دا هات د علمی وعیبادەتی وزوهدی دا ئەو بوو
زەلامی ئیکی د ناؤ خودی ناسین ئومەتی دا، وچەند جارن خەلیفین وەکی
هاروون ئەلرەشیدی وزانایین وەکی ئیمامی شافعی رپهیین خۆ ل بەر
وہعزین وی ژ رۆندکان تەر دکرن!

و دەمی ناؤ و دەنگین فوضەیلی ب زوهدی و علمی و بەره فانییا
ژ سونەتی د ناؤ خەلکی دا بە لاؤ بووین خەلیفی عەباسی هاروون
ئەلرەشیدی حەز کر وی بینت و گوهی خۆ بدەتە دەرس و شیرەتین وی،
و عەدەتی هاروونی بوو - خودی ژی رازی بت - مروفتین زانا و تەقوادار
ل دۆرین خۆ کۆم دکرن و هەقالینیا وان دکر.. رۆژەکی هاروونی گۆتە
سوفیانی کوری عوبەینە: ئەز حەز دکەم فوضەیلی ببینم و گوهی خۆ بدەمە
ئاخفتین وی، سوفیانی گۆتی: ب تنی ریکەك تە یا هەمی تو وی پی ببینی،
کو تو رۆژەکی جلیکین خۆ بگوهوری و بییه مزگەفتی و ل دەرسا وی روینی
بپی کو ئەو بزانت تو (أمیر المؤمنین) ی.. هاروونی ب یا وی کر، هات
وقەستا دیوانا فوضەیلی کر، گاڤا فوضەیلی دەست ب وەعزی کری

هاروون هندی گری حهتا رپهین وی ژ رۆندکان ته ر بووین، پشتی هاروون
جووی، سوفیانی گۆته فوضهیلی: ئەو (أمیر المؤمنین) بوو.

جاره کا دی هاروونی زانایین باژیری هه می فهخواندنه دیوانا خو،
فوضهیل ئیک ژ وان بوو، سوفیانی کورپ عویهینهی دبیت: گافا ئەم
جووینه دیوانا خهلیفه، فوضهیل پشتی مه هه مییان هات، و ب ر ه خ من فه
روینشت، پاشی هیادی گۆته من: کیژکه (أمیر المؤمنین)؟ گۆت: من
ئیشارهت دا هاروونی و من گۆتی: ئەفهیه.. گۆت: فوضهیلی باش بهری خو
دایی، پاشی گۆتی: ئەی خودانی دیمی گهش! تویی خودی ئوممهت هه می
ئیخستیه بن دهستی ته وگونهها وان کریه ستویی ته؟ ب راستی باره کی
گران ته بی ب ستویی خو فه گرتی! ئینا هاروونی ژ بهر گۆتسا وی کره
گری. پاشی بهری ئەو دهر کهفن هاروونی هه ر ئیکی دهه هزار دهرهه دانی،
هه مییان وهر گرتن فوضهیل تی نهبت، هاروونی گۆتی: ئەگه ر دلێ ته نه چته
پارین مه ببه بده ئیکی پیتقی، فوضهیل ل بهر هندی ژ ی نههات، ئینا هاروونی
گۆتی: تو چه ند مرۆفه کی زاهدی! فوضهیلی گۆتی: تو ژ من زاهدتری، وی
گۆت: چاوا؟ فوضهیلی گۆتی: چونکی ئەز د دنیا یا فانی دا یی زاهدم،
وتو د ئاخره تا باقی دا.. پاشی گۆته هاروونی: ئەی (أمیر المؤمنین) دلێ
خو ژ خدمی وترسی تژی بکه، ئەو هه ر دو دی بهری ته ژ بی ئەمریا خودی
دنه پاش، و ئەو دی ته ژ ئاگری دویر کهن. فوضهیل ئەوی ژیا نا خو ب دز
وجه ده بیی دهست بی کری، پاشی هنگی راوه ستای حه تا بوویه ئیمامی
حه ره ما مه دینی و حه ره ما مه که هی ل باژیری مه که ها پیرۆز ل هه یقا مو حه ره ما
سالا (۱۸۷) مشه ختی چوو بهر دلۆفانییا خودی.

ئىبراهيمى كورپى ئەدەبىي

ئىبراهيمى كورپى ئەدەبىي تەمىمى يى خوراسانى، ئەو ژى د ناۋ زانا وزاهدېن ئوممەتى دا وهكى ئالايەكى بلند وستېرە كا گەشە، كەسەك نەشېت بەحسى دېرۆ كا زوهدى د ئىسلامى دا بكتە ئە گەر ناڤى وى نەئىت، وبەلكى گەلەك كەس ھەبن يىن ناڤى وى بەھىستى باوەر نەكەن كو دەمەك د سەر فى زاھدى مەزن دا ھاتبوو ئەو يى دوير بوو ژ رېكا خودى، پاشى دەمەكى دى د سەر وى دا ھات ئەو د ناۋ مەزن وخودئاسان دا ھاتە رېزا ئىكى..

وسەرھاتىيا ئىبراهيمى كورپى ئەدەبىي ژى دەرسە كا مەزنە بو وان كەسېن دنيا داھە پشتا خو كو بى ھىقى نەبن، قېجا ئىبراهيم كى بوو؟ وسەرھاتىيا وى چ بوو؟

ئىبراهيم وەكى مە گۆتى ژ وەلاتى خوراسانى بوو، ژ باژېرى بەلەخ ئەوى دكەفتە د ناڤەرا رويبارى جىھونى وبازېرى كابۆلى دا، بابى وى ئەدەبىي كورپى مەنصورى ئىك ژ مەلك وشاھېن خوراسانى بوو، ل باژېرى بەلەخى ل دۆرېن سالا (۱۰۰) مشەختى ھاتبوو سەر دنيايى، و ل قەسرا مەلكى ھاتبوو ب خودانكرن، وديارە ئەو نەخرىيى بابى خو بوو لەو ئەو بوو جىگرييا بابى خو دھاتە بەرھەفكرن.

د جەووەكى تژى خوشى ورەفاهىت دا، و ب نازدارىيە كا زېدە ھاتە پەرورەدەكرن، چو تىشتى ژى كېم نەبوو، چونكى ھەچى داخووزا وى ھەبا

هەر زوی بۆ دهاته ب جهئینان، ما نه کورێ مهلکی و (ولی العهد) ی وینه
 یی کو مهزن و بچوکیکن ممله که تی دڤیت خولامینیا وی بکهن؟
 ووه کی هەر زارۆ که کی د کۆچک و سهراپین مهزان دا دڤینه
 ب خودانکر ن ئیراهیم ب دنیایی و خوشیی و ی فه موژیل بوو، و فیانا وی بۆ
 دنیایی نهو هند موژیل کر کو دهلیقه یا وی بۆ هزر کرنا د کار وباری ئاخره تی
 دا نه میت، ودهمی نهو بوویه نیف زهلام کاری وی یی سه ره کی بوو
 نیچیر فانی ل چۆلی، و نیچیر فانی ل وی دهمی - وه کی دهاته سالو خدان - یاریا
 مه لکان بوو.. خو دهمی بابی وی مری و نهو ل شوینا وی بوویه مه لک ژ ی
 ئاره زویا وی یا مهزن نیچیر فانی بوو.

ده باره ی نه گه را تو به داریا ئیراهیمی کورێ نه ده مه می دا دو گو تن
 دڤینه فه گپران، و دویر نینه هه ردو ب جه هاتبن.

یا ئیکی ژ ئیراهیمی ب خو دڤینه فه گو هاستن، دبیژت: جاره کی ده می
 نه ز ل نیچیری ل چۆلی، من هه سپی خو راکره چارگافی ودا ب دویف نیچیرا
 خو فه هه تا نه ز هه فالین خو هه میان فه ده ر بوویم، و ل وی ده می نه زی
 موژیل ب راهیلان ل دۆر (فه ریه یا) خو فه ده نگه هاته من گو ت: نه ی
 ئیراهیم بو فی چه ندی تو نه هاتییه ئافراندن، و ب فی چه ندی فه رمان ل ته
 نه هاتییه کرن ﴿أَفَحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا وَأَنَّكُمْ إِلَيْنَا لَا تُرْجَعُونَ﴾ ﴿١٥﴾
 گو ت: هندی نه ز ل لایی خو یی راستی و چه پی زفریم، من کهس نه دیت، ئینا
 من گو ت: له عنه تین خودی ل ئبلیسی بن! پاشی من قیا هه سپی خو به ازۆم
 به لی به ری نه ز قه ستا نیچیرا خو بکه م، جاره کا دی نهو ده نگ هاته من،
 به لی فی جاری نیری کتر، نه ز لی زفریم دیسا من کهس نه دیت، و گا فا من

ڦيای بهرده و امیسی بدهمه کاری خو بو جارا سییی هه ر ئه و دهنگ هاته من،
ودهمی من کهس نه دیتی من کره هه وار: نه فه هشیار کر نه که ژ خودی بو من،
نه ز هشیار بووم، نه ز هشیار بووم!

گوتنا دووی: دبیژن: جاره کی ئیبراهیمی کورپی نه دهه می بی مەلک ڦیا
بچته نیچیری وزیره فان و ئیلچی تژی دۆر وره خیی وی بوون، دا نه هیلن
کهس نیژیکی وی بیت، ژ لایه کی دی فه دا وی خه لکی به لاقه بکه ن ئه وین
هاتینه د ریکا مەلکی دا، دا ب دیتنا مه وکی وی شاد بن.. ل لای ریکی
پیره میره کی بیچاره بی روینشتی بو، ده می دیتی نیژیکی هنده ک پی لی
بدانن گازی کر: هه وه خیره؟ وان گوت: مەلک هات مەلک!

پیره میری گوت: مەلک.. یان مه ملووک؟! (ومه ملووک ئه و کهسه یی
عه بد بت).

دهنگی وی گه هشته مەلکی، وگافا مەلکی دیتی هنده ک زه لامین
وی ب نک پیره میری فه چوون، دیاره دا بیشینن، وی گوت: کهسی
نه ئیشینن، پاشی مەلک ب خو ب نک وی فه چوو وگوتی: ئه ی پیر! عه بد
ب چ تشتی دی گه هته هه میی؟ پیره میری گوتی: ب هیلانا هه میی.

ئیبراهیم د ناخفتنا وی گه هشت، سه ری خو هژاند و چاقین وی تژی
رۆندک بوون، پاشی ل هه قالین خو زڦری وگوت: بزڦن ئه م ئه فرۆ ناچینه
نیچیری، وپشتی زڦرینا وی ژ نیچیری ب سی رۆژان برپاره کا مه زن وی دا..
برپار دا هه میی بهیلت دا بگه هته هه میی!

ئیبراهیمی کورپی نه دهه می برپار دا مەلکاتیی بهیلت، وپشت بده ته
قه سر و قوسویر و مه مله که تی هه میی، خه لکی وه لاتی وی سپیده هه کی هشیار

بوون بیی مهلکیّ خوّ ببینن، وهندی لسیّ گه‌ریان ب سهر چو سهر وشوینین
وی هل نه‌بوون، ب تنیّ زه‌لامه‌کیّ ژ ره‌عیسه‌تا وی تیّ نه‌بت، شقانی
ل لایه‌کیّ دویر ژ باژیری دکر، وی خیفه‌تا خوّ فه‌دابوو، شه‌فه‌کیّ مه‌لک
ب تنیّ د بهر خیفه‌تا وی را بووری وداخوازه‌کا غه‌ریب ژیّ کر، گوّتیّ: وهره
دا ئەز وتو جلكینّ خوّ پیک بگوهورین! شقان ههر زوی ب که‌یف فه‌ ویی
ئارمانجا مه‌لکیّ ژ قیّ چه‌ندی بزانت ل بهر داخوازا وی هات.. وئهو بوو
رۆژا د دویف دا شقانی ژی وه‌کی هه‌می خه‌لکیّ مه‌مله‌که‌تیّ گوّه لسیّ بوو
کر مه‌لک ییّ به‌رزه‌یه!

مه‌لکیّ ئەهویّ کراسیّ شقانی ییّ درپای کرپیه بهر خوّ، هه‌سپیّ خوّ
ب له‌ز هاژۆت و بهر ب رۆژ ئافاییّ فه‌ دچوو و ب چوونا وی دیروکیّ ئیک
ژ غه‌ریبترین سه‌ره‌اتیان توّمار کر، ئەو مه‌لکیّ ژ ترسینّ خودیّ دا دنیا
به‌ردای..

پشتی قویناغه‌کا دریژ ئیبراهیم گه‌هشته‌ عیراقیّ ل وی‌ریّ هه‌فالینییا
هنده‌ک زانایین مه‌زن کر وه‌کی: سو‌فیانیّ ته‌وری و فوضه‌یلیّ کوریّ عیاضی
وه‌نده‌کینّ دی.. ووی پسپارا سه‌یداییینّ خوّ کر کانیّ نانه‌کیّ هه‌لال
ل کیفه‌ دیّ ده‌ست ب من که‌فت؟ وان گوّتیّ: هه‌ره‌ قه‌ستا شامیّ بکه،
وپشتی ئەو چوو به‌ وی‌ریّ وی ب ده‌ستیّ خوّ کار دکر، هنده‌ک جارن پاله‌تی
وه‌نده‌ک جارن نا‌طوورقانییا چه‌م و بیسانان، وه‌نده‌ک جارن ژی دچوو چپای
دار دبرپین و دئینان دفرۆتته‌ خه‌لکی، و ب حه‌قیّ ده‌ستیّ خوّ وی خو
ب خوان دکر.

ژ گۆتسین وی یین نافدار: دبیزت: ههچیى تۆبه بقیّت بلا زۆرداریى
ل کهسى نه کهت، وبلا تیکهلییا خه لکی زی نه کهت، ئە گەر نه ئەو نه شیت
وی ب دەست خو ڤه بینت یا وی دڤیت.

ودبیزت: ئەو مه لکی عه داله تی نه کهت فه رقا وی ودزیکه ری نینه،
و ئەو زانایی ب ته قوا نه بت فه رقا وی و گورگی نینه، وهه چیى خو بو ئیکى
دی ژبلی خودی بشکیتت فه رقا وی وصه ی نینه.

وجاره کی هنده ک هه قالین وی گۆتی: ئە گەر تو ژنه کی بو خو بینى،
وی گۆت: ئە گەر ئەز شیا بام دا نه فسا خو به رده م.

ل سالا (۱۶۲) مشه ختی ل شامى چوو بوو به ردلۆفانییا خودی.

بشری کوری حارثی

(بشر الحافی) د دیرۆکا مرۆڤین خودی دا ناهه که گه له ک ژ وی رۆژی گه شتره یا هوین ل عهسمانی دبینن، خودیناسی وزوهدل سهردهمی وی گه هشتبوو نک وی، و ژ وی دهریاس نه بووبوو، ورۆژا ئه و مری ئیمامی (ئه هلی سوننهت وجه ماعه تی) ئه هه دی کوری حه نه لی گوت: «که سه کی وه کی خو وی ل پشت خو نه هیلایه...»! پشتی نقیژا سپیدی جه نازی وی ژ مزگه فتا به غدا دهریخست و بهر ب زیاره تان فه هاته برن، ودیژن: پشتی نقیژا عهیشا ژ فه شارتن وی خلاس بوون، هندی هند ئزدحام وقه ره بالغا مرۆڤان چیبووبوو، زانایی حه دیسی بی مهزن (عه لی مه دانی) ئه وی هنگی ل ویری حازر، ب هه می دهنگی خو گازی کر: «ب خودی ئه فه شه ره فا دنیا بییه گه هشتیه وی، بهری شه ره فا ناخره تی».

ئه ه مرۆڤی هه، یی ل سهر دهستی سه ییدی زاهدین زه مانی خو (فوضه یلی کوری عیاضی) فیری زوه دی بووی، و ب سهر سه ری جو نه ییدی به غدادی وین ل مه رته به یا وی که فتی، و بوویه ئیک ژ وان خودیناسان یین هندی دنیا هه بت، ئومه تا مه د نا ه ئومه تین دی دا دی شانازی بی بهت و خو بی سهر بلند بینت..

زه لامه ک بوو باش عه ره بی نه دزانی، و ل ده سپیکا خو مرۆڤه کی وه کی هه ر ئیکی دی بوو، به لکی ژ گه له کان خرابتر ژ بوو، پاشی که ره ما

خودی ڦیږا گه هشت، وئو ژ وی نرمی یا ئو تیدا بهر ب بلندیه کا و ه سا ڦه
بر، کیم کهس دشین بیننه سهر هزرا خو.. و که ره م یا و ه سایه د گهل وان
مروڤان یین ژ هه ژی بن! ڦینجا (بشری حافی) یه عنی: یی پیخواس! کی بوو،
وسه رها تیا وی د گهل زوهدی و خودیناسی چ بوو؟

که ره م کهن دا بهر ب جیهانا وی ڦه بچین، هه تا ڦی چه ندی بزاین..

بابی نه صری، بشری کوری حارثی، ئه وی زانایی مه زن (ئیمامی
ذهه بی) دبیژتی: (العالم المحدث، الزاهد الرباني، القدوة، شیخ الاسلام)
خهلکی گونده کی ژ گوندین (مه روی) بوو، دگوتی: (مابه رسام)، و بابی وی
یی شه شی ل سهر دهستی ئیمام علی هاتوو د ئیسلامی دا، و ناڦی خو کریوو
(عه بدوللا ه).. بشر ل سالا (۱۵۰) مشه ختی، ل گوندی خو ئه وی دکه ڦه
ده ڦه را مه روی ل وه لاتی خه راسانی، یان ل باژیری به غدایی ل دویڤ
گوتنه کی، هاتوو سهر دنیا یی.

ل ده سپیکا ژبی خو، و چه نده کی ژ جحیلینیا خو ژی، ئه و ژ دینداریی
ومروڤین دیندار یی دویر بوو، نه ده اته سهر هزرا وی ژی کو ئه و روزه کی
بهر ب خودی ڦه بچت، و بته ژ زه لامین شه ڦی یین کو شه ڦ و نیڤ شه ڦان
ب مونا جاتا خودی ور کو و ع و سجو ودان ڦه دبه نه سهری..

به لی ئه و ژ زه لامین شه ڦی بوو، و گه له ک جاران وی شه ڦ و روژ
دکر نه ئیک، و خه و ب چاڤان نه دکه ڦت، به لی.. نه ژ بهر عیاده تی
وته ه جودان، نه.. به لکی بو هندی دا ئه و ب سهر ماله کی یان کاروانه کی
دا بگرت، و وان بشه لینت!!

بهلی.. کی ژ ههوه ئهوین ههوه ناڤی زاهدی مهزن بشری حافی
 گوهر لی بووی، باهر دکهت کو ئهو رۆژه کی ئیک ژ مهزنترین دزین دهڤهرا
 خو بوو، بی ناڤی وی ترس د دلین خه لکی دا پهیدا دکر؟! بشر.. ئهوی
 شهڤه کی هاتیه مال، وحهتا سپیدی ل بهر دهری مایه ژ پیمان ڤه وهزریڼ خو
 کرین، ودهمی سپیدی هنده کان ژ خه لکی مالا وی گۆتی: ئهو ته خیر بوو
 شقیدی ههمی تو ل بهر دهری بی راههستیای بووی وته هزریڼ خو دکرن؟
 وی گۆت: من هزرا خو د خو دا دکر، ئهری ئهز چمه ههتا خودی ئهڤ
 نعمهته د گهل من کری، و بهری من دایه هیدایه تی.. ئه گهر ئهز ژ وی وه کی
 فلان وفلانی (وناقین وان ژ وی بشر بوون) مروفه کی کافر بامه، ئهز دا
 چ کهم.

ئهڤ بشره، دزیکه ره کی نافدار بوو، پاشی رۆژهک ب سهر دا هات
 (فهضلی خودی) ژ وی گرت، وی ریکا خو گوهارت، و ئهو بوو سهروه ری
 زاهدین سهردهمی خو، بین ههر جاره کا بهحسی زوهدی بیته کرن، ناڤی وی
 ژ وی دئینه گۆتن.. دا گوهی خو بدهینه بشری چاوا بو مه بهحسی دهسپیکا
 خو د گهل زوهدی دکهت، وی سه بهبی دبیزت بی بهری وی ژ ریکه کی
 بو ئیکا دی وه گپرای..

ههڤالی وی ئهییو بی عهطار دبیزت: جاره کی ئهز و بشری حافی پیکفه
 ل جهه کی دچووبن، دو زهلام د بهر مه را بوورین، ئیکی گۆته بی دی:
 - بهری خو بدی، وی هه بشره، ههر شهڤه هزار رکاعه تین سوننهت
 دکهت، وسی رۆژان پیکفه رۆژی دگرت، وتشته کی ناخوت.
 گۆت: بشر ل من زڤری و گۆت:

- بهری خو بدی.. چاوا تشتی جوان به لاف دکهت، وقبحه تین مرؤشی
قه دشیرت! نهییوب، نهز ب خودی که مه شهقه کا ب تنی ژی من هزار
رکاعدت نه کرینه، وجاره کا ب تنی ژی من سی رژی پیکفه نه گرتینه، به لی
نهز دی بو ته بهحسی ده سپکا خو کم..

پاشی وی بو من بهحسی جحیلینیا خو کر، وکانی چاوا بهری وی
کهفته زوهدی.. کاری وی نهو بوو گهلهک جاران نهو ژ باژی پی
دهردکهفت، ل سهرین ریکا که مینا خو قه دنا، بو هندی دا بی تالعهک بکهفتی،
نهو ب شهلینت، جاره کی ژ فان جاران، ههقاله کی وی ژ فان دایی کو
ههردو پیکفه ده رکهفن، ب ریقه، و ل نک همامه کی، وی کاغزهک
ل عهردی دیت خه لکی پی لی ددانا، وپیس بوو بوو، وی نهو کاغزه
ژ عهردی راکر و بهری خو دایی دیت نافی خودی بی ل سهر، ئینا وی بهری
خو سهر نه فراز دا وگوت:

- نهی سهیدی من! نافی ته ل فیری یی هافیتیبه، وخه لک پی لی
ددانت!

پاشی وی نهو کاغزه داقوتا، وپاقر کر، بشر دبیژت:

- من ل سهر داری دنیا بی ده ره مه کی ب تنی هه بوو، ئینا نهز ب نک
دکانا عه تاره کی قه چووم، و من ب هندهک بینا خوش ب وی ده ره مه می کری
و ب وی جهی دا کر بی نافی خودی ل سهر، پاشی من نهو کاغزه بر دانا
جهه کی پاقر.. پاشی نهز چوومه نک ههقالی خو.

ورژا د دویف دا، ده می لی بوویه سپیده، نهو چوو نک ههقاله کی خو
بی شولی شیشی دکر، گاڤا ههقالی وی نهو دیتی، گوتی:

- برا، ب خودی شقییدی من خهونه کا وهسا خویش یا ب تهفه دیتی، چو
خهونین ژ خودی خوشتر من نه دیتینه.. ونهز نابیزمه ته نهو خهون چیه حهتا
تو نه بیژیه من کانی ته چ کاری باش فان رۆژان کریه.
بشری گۆتی:

- مانی تو من دنیاسی، ب خودی تشته کی باش من نه کریه.. کارهک تی
نهبت، حال ومهسه لین من و کاغزه کی نهفه نه..
ووی سه رهاتیا خو یا وی ئبقارا چووی بو فه گیرا، ئینا فه هالی وی
سه ری خو هژاند و گۆت:

- ههما نهوه وچو ددی نه! شقییدی من د خهونی دا دیت، هه ره وه کی
دهنگهک دهاته من، ودگۆته من: بیژه بشری، نهو ناخی مه ژ عهردی رادکهت
دا کهس پی لی نه دانت، نه م ل دنیایی وئاخره تی ناخی وی دی بلند کهین،
ودلی وی وهسا دی پاقر کهین کانی چاوا وی ناخی مه پاقر کر.

ونهفه خهونه یا ههفالی وی ب وی فه دیتی، و دهندهک گۆتان دا هاتیه
کو وی ب خو نهفه خهونه ل وی شهقی ب خو فه دیت، بو نه گهرا هندی
رپکا بشری بیته فه گوهاستن، و بهری وی بیته فه گیران.. و ژ ویری رۆژی
پیفته تر، خه لکی بشری دزیکه ر ژ بیرکر، و وان بشره کی دی نیاسی، نهو
بشری بوویه سهروه ری زاهدین بهغدا ل سه ره ده می خو.

پشتی بشری رپکا خو وهر گیرای، ئیکه مین تشت وی کری نهو بوو وی
باری خو ژ زانینا علمی شه رعی زیده کر، وی قهستا (حه له قین علمی)
ل مزگه فتان کر، و ل سه ره دهستی زانا و زاهدین مه زین سه ره ده می خو، خو
فیری (علمی) و (عه مه لی) کر، و ژ وان زانا و زاهدین مه زن یین وی قسرا

گه هاندی: فوضه یلی کورپی عیاضی، وعه بدلاهی کورپی موباره کی،
و گه له کین دی. بهلی تشتی (بشر) ژ فان جودا کری نهو بوو بشری خو
ب به لافکرنا علمی، ودانا دهرسان، وریوایه تی فه موژیل نه دکر، چونکی
وی ژ بهر زهدی وترسا وی یا زیده ژ خودی خو ل وی مسته وایی نه ددیت
(سهیدا) بت، وهزر دکر (سهیدایینیا مروّقی) نه گهر مروّقه نهو نه بت یی خودی
خیرا وی قیای، ئیکا هند ژئی چی بکته نهو زیده د خو بگه هت،
وره نگه کی خو مه ز نکرنی د دلی دا پهیدا بیت، مروّقه کی جاره کی پسیارا
حه دیسه کی ژئی کر، ئینا وی گوتنه من:

- نه گهر پسیار کرنا ته بو دنیایی بت، پسیار نه که، ونه گهر بو ئاخره تی
بت، مه ریوایه ت کریه کو «ملیا که ت عه مه لی وی مروّقی یی ب کاری خو
مو عجب بت، بلند دکته، حه تا نهو وی دبه ته نک خودی، و خودی
دیژت: وی بها قینه د (سججینی) دا، چونکی نهو کاره که وی نه بو من
کریه».

ل سهر فی بناخه یی وی خو ژ حه دیسی وریوایه تی ددا پاش، ونه خاسم
ل وی ده می هنده ک (طه له بین علمی) پهیدا بوو بوون، مه دحه بو خو
ب زیده کرنا ریوایه تان دکر، نه گهر نه.. بشری گه له ک جاران دگوت: نه ز
تشته کی باشتر ناینم ژ داخواز کرنا علمی، نه گهر نهو بو خودی بت.
نهو ریپازا بشری د زوهدی دا بو خو دانای، یا ئافا کری بوو ل سهر
چهند بناخه یه کان، ئیک ژ وان نهو بوو تشق دلی وی چووبایی، ونهو پی
حه سیابا کو نه فسا وی پی که یفخوش دبت، وی خو ژئی ددا باش.. دگوت:
نه فس گا فا تیو بوو و خوشیین خو ه می دیتن، به گران دبت، وههر گا فیه کا

نهفس به گران بوو، بدری خودانی خو دی دته هیلاکی. ئەو چهند سال بوو وی هند خوارن نه خوار بوو کو تیر بیت، وپاریه کی زنده تر ژ هندی کو ئەو خو بی بگرت، نه چوو بوو دهقی وی، رۆژه کی هندهك مروشان گۆته ئیمامی مهزن ئەهده دی کورپی حهنبهلی: بۆ مه بهحسی تهقوایی بکه..

ئیمامی گۆت: (أستغفر الله) ئیککی وه کی من یی هندی نینه بهحسی تهقوایی بکهت، ئەز ژ فیقیی بیستانین بهغدایی دخوم، ئە گهر بشر با ئەو دا ب کیر ئیت بۆ ههوه بهحسی تهقوایی بکهت“ چونکی وی ئەو نه دخوارن.. ههفالی وی حه مزه بی بهزاز دگۆت: چی زاهدی من دیتی دهافیشه دنیایی وژی دخوار، بشری کورپی حارشی تی نهبت، وی دهافیی وژی درهفی..

وخو د مهسه لا علمی ژی دا، جاره کی هنده کان گۆتی: تو حه دیسان ریوایهت ناکه ی؟ وی گۆت: دلی من دچی هندهك جارن ئەز وان ریوایهت کهم، بهلی گاغا دلی من چوویی، ئەز خو بی دهنگ دکهم. بناخه یی دووی یی بشری ریبازا خو یا زوهدی ل سه ر ئافاکری ئەو بوو چو جارن وی دلی خو نه دبره تشته کی یی د دهستی خه لکی دا هه ی، لهو هه ر گاڤ ئەو ژ وان یی بی منه ت بوو، خه لک یی موحتاجی دینی وی بوو، و ئەو یی موحتاجی دنیا یا وان نه بوو، لهو ئەو ب سه ر سه رین وان که فته بوو، رۆژه کی زه لامه کی گۆتی:

- بایی نهصری، خه لک چهند هه ز ژ ته دکهن!

هه ر وه کی وی ب فی چهندی خوش نه بوو، لهو گۆتی:

- هه ز ژ ته ژی دکهن، ئە گهر ته بقیت..

گۆت: چاوا؟

وی گۆتی: ئەو تاشی د دەستین وان دا هەمی بو وان بهیله، ئەو دی
حەز ژ تە کەن..

مروڤهك ل ویری یی پوینشتی بوو، گۆت: من گوھ ل ئسماعیلی
کورپی عەبدللاھی بوویە، دگۆت: من گوھ ل نافی بوویە، وی ژ عەبدللاھی
کورپی عومەری گوھ لی بوویە، دبیژت: زەلامەکی گۆتە پیغەمبەری - سلاڤ
لی بن - کارەکی نیشا من بەدە، ئەگەر ئەز وی بکەم، خودی ل عەسمانی حەز
ژ من بکەت و خەلک ل عەردی.. گۆت: پیغەمبەری - سلاڤ لی بن - گۆتی:
«دلی خو نەبە دنیایی خودی دی حەز ژ تە کەت، ودلی خو نەبە وی تاشی
د دەستی خەلکی دا خەلک دی حەز ژ تە کەن». گۆت: گافا من ئەو
حەدیسە بو وی گۆتی، کەیفای وی گەلەک هات، کو گۆتتا وی وەکی گۆتتا
پیغەمبەری دەر کەفتی.

بناخەیی سیی د زوهدا بشری دا ئەو بوو تاشتەک وی ژ بەر خەلکی
نەدکر، وکانی ئەو ل نک خەلکی یی چاوا بوو، دەمی ئەو یی ب تاشی ژ،
ئەو هەر یی وەسا بوو، هەقالەکی وی دبیژت: جارەکی ئەز چوومە مزگەفتی،
ومن دیت ئەو ب تاشی ل ویری بوو، نقیژ دکر و سەری وی د سوجدی دا
بوو، من خو نیژیکی وی کر دا بزایم کانی ئەو چ دبیژت، من گوھ لی بوو
وی دوغایەک دکر و دگۆت: «یا رەبی تو دزانی وتو یی ل سەر عەرشی خو
کو فەقیری ژ زەنگینی خوشتقیژە ل نک من، وتو دزانی وتو یی ل سەر
عەرشی خو کو بی نافی ژ نافاداری خوشتقیژە ل نک من، وتو دزانی وتو یی
ل سەر عەرشی خو کو ئەز حەزێکرا ئیکی دی ب سەر حەزێکرا تە

نائیخم)) گۆت: هنگی ئەز گریم.. وگاڤا دەنگی من چووی وئەو ب من
حەسیای، وی گۆت: «تو دزانی وتو یی ل سەر عەرشێ خو کو ئەگەر من
زانیا ئەڤه یی ل ڤیری من وه نەدگۆت».

وهڤاله کی وی دبیژت: جاره کی نیڤرۆ ئەو هاته نك من ل دکانی،
فیڤیه کی خووش ورگاب ل بەر سنگی من بوون، وی بەری خو دایی، من زانی
کو دلی وی یی دچتی، من گۆتی: ئەگەر تو حەز بەکی هەندە کی ژێ بخۆ..
وی گۆت: ب خودی تشته کی خەلکی ژ من زانی کو ئەز ناکەم، ئەز وی
د پشت وان را ناکەم!

بناخەیی چاری ئەو بوو بشر چو جاران ژ (مەکرا) خودی یی پشت
راست نەبوو، و ژ نەڤسا خو یی ئەمین نەبوو، و غورور بو وی ب وان ناڤ
ودەنگان چی دبوو یین وی د ناڤ خەلکی دا هەین، رۆژە کی بشر
ل کۆلانە کی دچوو، مەرۆڤه کی سەکران ئەو دیت، یی سەکران ب نك وی
ڤه چوو و کەیفە خو پی ئینا و خو تی وەر کر و ماچی، و گۆت: سەبیدی من،
بابی نەصری، بشر! و بشری ئەو ژ خو نەدا پاش، حەتا ئەو ب خو چووی،
بشر لی زڤری و چاڤین وی تزی رۆندک بوون، و گۆت: زەلامەک حەز ژ ئیکی
دکەت، ژ بەر خیرە کی یا ئەو هزر دکەت کول نك وی هەیه، بەلکی ئەو
خلاس بیت ویی ئەو حەز ژێ دکەت خلاس نەبت، چونکی ئەو نزانن کانی
حالی وی چیه.

وئیک ژ دوعا یین گەلەک جاران وی دکر ئەڤه بوو: «یا رهیبی، ئەگەر
تە د دنیا یی ناڤ و دەنگین من بەلاڤ کر بن، دال ناخوهرە تی شەرما من بەهێ، تو
وان ناڤ و دەنگان ژ من بستینه».

هندهك گوتنين وى: ئەگەر رۆم ھەمى بىن ھەتا بگھەنە بەر دەرى بەغدا، وزەلام ب شىرى خۆ بەر سنگى وان بگرت، وئەو ب تنى وان بزفريتنە وى جھى بى ئەو ژى ھاتين، فايدى وى ناکەت ئەگەر ئەو ھندى سەرى دەرزىكى صەحايە كى پيغەمبەرى - سالاۋ لى بن - بى بەھ بگەت.

مەعنا: بشر ل وى باوهرى بوو كو كارى چاك، خۆ ئەگەر جيهادا د رپكا خودى ژى دا بت، چو مفايى ناگەھينتە خودانى خۆ، ئەگەر ھات وعەقىدەبە كا پيس وى ھەبت.. وصەحايى ئەون يىن دين د رپكا وان را گەھشتيە مە، وھەر كەسە كى د باوهرى وعەدالەتا وان دا بگەفتە شكى، يان بەھايى وان كيم بگەت، مەعنا ئەو بى شكى بو مە د دينى دا چى دكەت، وئەفە مەزنىن تاوانە ئەو دكەت.

وموحەمەدى كورى نوعەيمى دىيژت: جاره كى ئەز چوومە نك بشرى دەمى ئەو بى نساخ ومن گوتى: شىرەتە كى ل من بگە، وى گوت: ل فى خانى ميريە كا ھەى دندكان ل ھافىنى كۆم دكەت، دال زفستانى بخوت، رۆژە كى دەمى دندكەك د دەفى دا، چىچكەك ھات خۆ لى دا وئەو ب دندك فە بر، فئيجا ئەو نەگەھشت نە وان دندكان بخوت يىن وى كۆم كرىن، ونە ئەو ھىقى ب دەست خۆ فە ئىنا يا وى رادھىلا.. من گوتى: ھىشتا، وى گوت: تو چ دىيژى بو وى بى مالا وى قەبر بت، و رپكا وى پرا صىراگى بت، ولى زفرينا وى قىامەت بت، وپسىاركەرى وى خودى بت، فئيجا ئەو نەزانت دویمایيا وى دى بەھەشت بت دا كەيفا وى بىت، يان دى جەھنەم بت دا ئەو ب خەم بگەفت، فئيجا خەما وى چەند دى يا دريژ بت، وموصيبتا وى چەند دى يا مەزن بت.

وجاره کی وی دهستی خو ب نک خهلیفه ی فه درپژ کر وگوت: چی
گافا نهفه فتنه نهبت، خه لک چو فتنان نابین.

ونهو دکوته کا خو دا بهحسی زانا و قورئانخوینان دکهت، ودیپژت: نهو
ب دو سالوخهتان یین چو وینه هیلاکی: ب غهیه تی، و ب خو موعجیبی.
و د شعره کا خو دا نهو بهحسی خه لکی زهمانی خو دکهت، نهوین
حه ز ژ تیکه لیا خه لکی دکهن، ودیپژت:

یا من یسر برؤیة الإخوان مهلا أمنت مکائد الشیطان
خلت القلوب من المعاد و ذکره وتشاغلوا بالحرص والحسran
صارت مجالس من تری وحديثهم في هتك مستور وخلق قران
و د گوته کا دی دا دیپژت: هندهک مرؤفه هه نه پستی مرنا خو ژ ی حه ز
ژ ریمه تی دکهن، ده می حه ز دکهن گه لهک مرؤفل سه ر جهنازه یی وان حازر
بین.

ل سال (۲۲۷) ل باژیری به غدا زاهدی مه زن بشری حافی مر بوو.
وگافا خه به ری مرنا وی گه هشته ئیمام نه هدی، وی گوت: نهو ژ وان بوو
یین سه برا مرؤفی بی دهات.. و د گه ل جهنازی وی چوو سه ر زیاره تان.
ویا مای بیژین: دیپژنه بشری (الحافی)، چونکی ل جحیلینیا خو ده می
نهو د چوو علم وه ردگرت، ژ بهر زوهدا خو بی پیخواس بوو.. ودیپژن:
جاره کی ئیمام نه هدی گوت: نه گه ر وی پینلا فهک کر بایی، و حال ی خو ل بهر
خه لکی فه شار تبا بو وی چیپژ بوو!

ناقەرۆك

پەر	بابەت
۳	دیاری
۵	دەسپىك
۸	ژ كىقە دەست بى بکەين؟
۱۱	بەرى بەينە رى..
۱۳	زادى رىقنگىيى
۱۹	تاوانىن نەفسى.. يان ئاستەنگىن رىكى
۲۳	چارەسەرىە كا بەروەخت
۲۵	رىنیشانىن رىكى..
۲۹	ھارىكارىن خو راکرتنى
۳۳	ھندەك بىرئىنانىن فەر..
۳۹	رىخوشكەرىن رىكى
۴۴	ل لايى دى بى رىكى..
۴۹	چەند بەرپەرەكىن گەش ژ دىرۆ كا ھندەك تۆبەداران
۵۱	مالكى كورپى دىنارى
۵۸	فوضەيلى كورپى عىاضى
۶۴	ئىبراھىمى كورپى ئەدھەمى
۶۹	بشرى كورپى حارثى

